

bb 70. időjárásjelentés

mm szb la

1973. október 23.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. október 23-án,
kedden 19 órakor:

változékony, hűvös idő

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, több-
felé esővel, a hegyeken hózáporral. mérsékelt, napközben megerő-
södő északnyugat-északra forduló szél. hűvös marad az idő várha-
tó legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 7-11 fok között. /mti/
--

bb 71. elhunyt dr. diósdai György

mm szb la

1973. október 23.

dr. diósdai György, az elte állam- és jogtudományi kara
római jogi tanszékének docense, kandidátus, az mta állam- és
jogtudományi bizottságának titkára életének 40. évében tragikus
hirtelenséggel elhunyt. az elte állam- és jogtudományi kara az
elhunytat saját halottjának tekinti. hamvasztás előtti bucsuz-
tatása 1973. október 29-én, hétfőn 15 órakor lesz a farkasréti
temető halottsházában. /mti/
--

bb 72. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órá-
tól zárásig:

szb la

1973. október 23.

66. csehszlovák kultúra
67. indiai babák
68. miskolci színház vendégjátéka
69. willibald jentschke a kfkj-ben
70. időjárásjelentés
71. elhunyt dr. diósdai György
72. hírjegyzék
/mti/
--

- v é g e -

-46-

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi György és lakatos Erzsébet

MTI

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 24.

bb. 1. jó könyvet a gyermekeknek! - népfront-mozgalom a mű-
velt ifjúságért

i ro/gg/hi/il cz

1973. október 24.

félezer éve annak, hogy Hess András budai nyomdájában
elkészült az első magyarországon nyomtatott könyv, a chro-
nica hungarorum. az évfordulónak kívánt méltó emléket állí-
tani a hazafias népfront országos tanácsa, amikor jó könyv-
vet a gyermekeknek! címmel indított társadalmi akciót, amely-
nek célja 500 általános iskolai, illetve kollégiumi könyvtár
korszerűsítése.

a felhívás kéri a népfrontban tömörülő társadalmi és
tömegszervezeteket, mozgalmakat, hogy karolják fel és segít-
sék sikerre vinni a kezdeményezést. számítanak a szülők, a
kultúra alkotó munkásainak, az üzemi, szövetkezeti, munka-
helyi közösségeknek a kezdeményezéseire, támogatására. a fel-
ajánlott segítség a 235-901720-5507 szám alatt postai utal-
ványon vagy borítékba helyezett könyvutalván y formájában jut-
tatható el a hazafias népfront országos tanácsa címére: 1360,
budapest pf. 6. az utalványt tartalmazó borítékra, vagy pénz-
utalvány hátsó oldalára kérik feltüntetni: jó könyvet minden
gyermek kezébe!

x x x

/folyt.köv./

- 1 -

MT

bb. 1./ jó könyvet folyt./ 11

hazánkban már kifejlődött a közművelődési könyvtári hálózat, s jelentős lépések történtek a korszerű gyermekkönyvtári hálózat kiépítésére is. ennek eredményeképpen ma már a könyvtárak több mint 500 000 14 éven aluli olvasót tartanak számon. a gyermekek közül sokan otthon is, az egyre gyarapodó családi könyvespolcok, gyűjtemények révén is bőséges olvasmányanyaghoz juthatnak. azonban az eredmények ellenére is, még mindig nagyon sokat kell tenni azért, hogy mindegyik gyermek könyvolvasóvá, felnőtt korára szüntelenül művelődő emberré váljék. az iskolákat is jobban képessé kell tenni arra, hogy falaik közül önálló ismeretszerzésre és önművelésre kész embereket bocsássanak ki, olyanokat, akiknek életszükségletévé vált az olvasás. ehhez minden iskolának jól megalapozott és állandóan fejlődő-gyarapodó iskolai könyvtára van szüksége. az általános iskolai könyvtárak jelenlegi elmaradottsága hatással van minden iskolás nevelésére, de leginkább a középiskolákban tovább nem tanuló gyermekeket sújtja. az állam hatalmas erőfeszítései mellett gyors és hatékony társadalmi akcióra is szükség van ahhoz, hogy az iskolai könyvtárak néhány év leforgása alatt korszerű élő könyvtárakká váljanak. olyanokká, amelyek ellátják a tanulókat jó könyvekkel, s amelyek a kor igénye szerint felelnek meg az olvasásra nevelés feladatának is./mti/

bb. 2. novemberben: fogászati hónap és nemzetközi gyermekfogászati tudományos tanácskozás

1 vt/gg/hi/11 cz

1973. október 24.

az egészségügyi felvilágosítási központban kapott tájékoztatás szerint az idén novemberben ismét megrendezik a már többéves múltú visszatekintő, és figyelemre méltó eredményekkel járó fogászati hónapot. célja a fogromlás megelőzésére irányuló nevelő-felvilágosító munka még hatékonyabbá tétele. ennek szükségességét néhány jellemző statisztikai adat is alátámasztja.

hazánkban a foghuzások száma az utóbbi tíz esztendő alatt 12 százalékkal nőtt. ugyancsak az említett időszakban a fogtömések aránya sokkal nagyobb mértékben - 67 százalékkal - emelkedett. az elmúlt évtizedben a fogászati kezelések száma lényegesen növekedett, 1962-höz viszonyítva 1972-ben 33,4 százalékkal volt magasabb. bár ez kedvezőnek tekinthető, még mindig ott tartunk, hogy 100 huzásra csak 74 fogtömés jut. az egyébként javuló tendencia kibontakozásában kétségtelenül részük van a fogászati hónapoknak, az ahhoz kapcsolódó akcióknak is.

/folyt.köv./

- 2 -

14

bb. 2./ novemberben folyt./ 11

az idei fogászati hónap november 10-én kezdődik. tartama alatt a rádióban több mint tíz alkalommal hangzik majd el a műsor a fogászat témaköréből, a televízióban és a mozikban pedig a helyes fogápolással foglalkozó rövidfilmeket mutatnak be. helyet kapott az események sorában egy nagyszabású fogászati gyermekrajz-kiállítás is. az ezt megelőző pályázatra több mint 5 000 igen érdekes, ötletes szellemes rajzot küldtek be az általános iskolák alsó és felsőtagozatos tanulói. a kiállításon mintegy 300-at láthatnak majd az érdeklődők a legsikerültebb rajzokból.

kiemelkedik a fogászati hónap programjából a nemzetközi gyermekfogászati tudományos tanácskozás. erre angliából, bulgáriából, dániából, franciaországból, jugoszláviából, Lengyelországból a német demokratikus köztársaságból, olaszországból, svédországból és a szovjetunióból várnak vendégeket. a tanácskozáson a fogszuvasodás megelőzésének legújabb legkorszerűbb módszereiről tárgyalnak majd neves szakemberek november 3-án és 4-én./mti/

--

bb. 3. a Liszt ferenc társaság hírei

1 zsu/gg/hi/11 cz

1973. október 24.

az idei évet a magyahttés a nemzetközi zenekulturában egyaránt Liszt ferenc neve fémjelzi - mondta forrai miklós egyetemi tanár, a Liszt ferenc társaság főtítkára, az mti munkatársának. a társaságnak mindenki tagja lehet, aki szereti a zenét, s akit részletesebben érdekelt Liszt ferenc munkássága. s hogy sokan vannak ilyenek, bizonyítják a naponta érkező jelentkezések. a társaságnak nem az a célja, hogy a zene hivatásos művelőinek testülete legyen, hanem mint társadalmi szerv árja minden zenekedvelő - diákok, egyetemi hallgatók, nyugdíjasok stb. jelentkezését.

ami a társaság programját, rendezvényeit illeti, a zeneakadémián található a Liszt múzeum, amelynek anyaga rendkívül értékes és érdekes. a társaság tagjai részére rendszeresen múzeumlátogatásokat szerveznek, ezenkívül olyan népszerű előadássorozatok lesznek, amelyek Liszt zeneköltői és emberi magatartását egyaránt közelebb próbálják vinni a nagyközönséghez.

/folyt.köv./

- 3 -

14

bb. 3./ a Liszt folyt./ 1l

az előadásokra kiváló zenekutatók és tudósokat kérnek fel. sőt ákat rendeznek mindazokra a helyekre, ahol Liszt lakott és működött. tervezik az ugynevezett Liszt-füzetek kiadását, amelyek a zeneköltő párizsi, római, weimari, és egyéb külföldi városokban töltött életszakaszairól szólnak, vagy a zeneszerző értékeléséről, a virtuóz-Lisztől, a világ vándoráról. elsőnek 1906-ban Bartók Béla mondott tudományos akadémiai székfoglalót Liszt-ről, amelyet szintén szeretnék a nagyközönség elé tárni, de ugyanígy nagyértékű Tóth Aladár vagy Szabolcsi Bence Liszt-ről szóló munkája is.

a társaság szeretné szorgalmazni a Liszt össz-kiadás további műveinek folyamatosabb megjelentetését, illetve ennek az időszaknak a megrövidítését. ugyanígy tervezik a hangfelvételgyártó által eddig elkezdett és világsikerrel aratott hangszeres és énekes Liszt-művek kiadásának folytatását. tavasszal a XX. századi magyar zeneszerzők műveiből adnak majd hangversenyt. erre az alkalomra a társaság tagjai tiszteletjegyet kapnak. egyébként minden évben két koncertet ingyen hallgathatnak. tervezi a társaság, hogy a nyári hónapokban a Margitszigeten bemutatják a „szent Erzsébet legendáját”, -t is. a távolabbi tervek közé tartozik, hogy 1975-ben a zeneakadémia fennállásának 100. évfordulóján is Liszt Ferenchez, az akadémia első elnökéhez méltó ünnepséget rendeznek a főiskolán.

a társaság továbbra is várja a jelentkezőket, vidékről is. a leveleket a Liszt Ferenc társaság zeneakadémiai címére kell küldeni, ezekre a levelekre az érdeklődők részletesebb felvilágosítást kapnak./mti/

--

bb. 4. felvonó a tapolcai tavasbarlangba

vid ká/il cz

1973. október 24.

a légzőszervi megbetegedéseket gyógyító hatásáról ismert tapolcai tavasbarlang fejlesztéséből jelentős részt vállal a magyar alumíniumipari tröszt és a bakonyi bauxitbányák vállalat. most felvonót építenek, amelynek segítségével mentesítik a fűrésztől lépcsőjárástól a betegeket. a munkálatokat teljes egészében a bauxitbányászok vállalták./mti/

--

- 4 -

bb. 5. az első diabetes kongresszus dunaujvárosban

vid ká/il cz

1973. október 24.

az öt éve alakult magyar diabetes társaság első kongresszusát dunaujvárosban október 25-27-én rendezik meg. a tanácskozáson megvitatják a legújabb kutatások eredményeit, egyeztetik a cukorbetegség kezelésének gyakorlatát. hazánkban a lakosságnak mintegy 2 százalékát érintő betegség emelkedő tendenciát mutat, ezért vált szükségessé a szervezett és összehangolt orvosi ellátás. a magyar diabetes társaság első kongresszusára neves külföldi orvosokat is meghívtak./mti/

--

bb. 6. toxikológiai állomás a veszprémi nehézszerkegyipari kutató intézetben

vid ká/il cz

1973. október 24.

toxikológiai állomás, önálló laboratórium és kutató apparátus kialakítását kezdték meg a veszprémi nehézszerkegyipari kutató intézetben. a növényvédőszer kutatást és fejlesztést koordináló intézet a jövőben behatóan foglalkozik majd az ott előállított és a társintézményeknél, üzemi kutató laboratóriumokban kifejlesztett új anyagok vizsgálatával. mérgező hatásának elemzésével.

a legkorszerűbb módszereket alkalmazzák majd, köztük a radiotechnikát is. sugárzó ionokkal, kísérik a növényi szervezetben a mérgek útját, s így pontos információt kaphatnak az elbomlás sebességéről, illetve a felhalmozódás mértékéről./mti/

--

bb. 7. az ellátmányból sikkasztott

1/bc/mm/rj hi -cz

1973. október 24.

adminisztrátori munkakörében 5 ezer forint ellátmány fölött rendezett komáromi Gáborné Bogárdi Julianna 28 éves budapesti lakos a klíma autó- iparihűtő, üzemanyag-berendezéseket javító és gyártó ktsz-nél. ez az összeg arra szolgált, hogy abból a gépkocsivezetők és kocsikísérők részére utielőleget adjon, s 500 forint aluli értékben alkatrészeket vásárolhasson. egy ellenőrzés alkalmával megállapították, hogy mintegy 3.400 forint hiányzik az ellátmányból. komárominé ugyanis rendszeresen elvett a gondjaira bízott pénzből. a sikkasztás leplezésére hamis elismervényt állított ki, s azt egy gépkocsivezető nevében aláírta. a tételen ellenőrzésnél arra is fény derült, hogy a szóban forgó összeg nem került kifizetésre. a visszaélések leleplezése után az asszony megtérítette a kárt.
/folyt.köv./

- 5 -

vbb. 7. / az ellátmányból... 1. folyt./rj

a központi kerületi bíróság komáromi gábornét hét hónapi szabadságvesztésre ítélte, s elrendelte, hogy le kell töltenie a vele szemben korábban ugyancsak sikkasztásért kiszabott négy hónapi- akkor végrehajtásában három évi próbaidőre fel-függesztett - szabadságvesztést is. /mti/

--

bb. 8. állami hitel a szocialista gépimport fokozására

1/sl/tm/rj 1e - cz

1973. október 24.

- az állam továbbra is hitelekkel támogatja a szocialista országokban gyártott gépek importját - mondották az mti munkatársának a magyar nemzeti bankban. 1969. óta ösztönzi az állam a vállalatokat hitelekkel arra, hogy a szocialista országokból vásárolt mind több géppel korszerűsítsék a termelést, ujítsák fel elavult gépparkjukat. e hitelpolitika egyben a hazai termékstruktúra átalakítását, a kgst országok közötti szakosítást is elősegíti, mert a vállalatok számára hozzáférhetővé teszi olyan külföldi gépek, szállítóeszközök beszerzését, amelyeknek gyártása nálunk nem eléggé kifizetődő. e hitelek is közrejátszottak abban, hogy 1970-ben és 1971-ben erőteljesen fellendült a szocialista gépimport. e tendencia 1972-ben nem folytatódott. a gépek behozatala stagnált. a vállalatainknál előnyösen alkalmazható korszerű gépek kínálata a szocialista országokban megnőtt, s az állam hitelekkel nyújt segítséget ahhoz, hogy a vállalatok a vásárlások lehetőségeivel éljenek. indokolt esetben a 30 százalékos saját alaptól is részben vagy egészben eltekintenek.

erre az évre eddig mintegy 600 millió forint hitelt engedélyeztek az említett célra. hitel segítségével vásárolt az ndk-ból a dohányipar cigarettagyártó gépeket, az akadémia nyomda nyomdagépeket, a tejipar romániából hűtőkompresszoros tejtartályokat, más vállalatok a szovjetunióból, az ndk-ból és bulgáriából építőipari gépeket.

rövidesen olyan javaslat kerül a kormány elé, hogy k1974-re is tartsa fenn a kedvezményeket. számos vállalat kérésére már az idén biztosították 1974-re a hiteleket. több textilüzemünk például szőnyegszövő és vonódai gépekre, ügyvitelszervezési berendezésekre kapott állami hitelt. a lehetőségek még nem merültek ki, a magyar nemzeti bank továbbra is elfogad olyan hitelkérlemeket, amelyeket a szocialista országokban gyártott gépek vásárlására kívánnak igénybe venni a vállalatok. ezen kívül természetesen más, a hitelpolitikai irányelvekben foglalt célokra is folyósítanak hiteleket. /mti/

--

At

- 6 -

bb. 9. táncművészeti szakközépiskolai szak

1/szö/gg/rj -cz

1973. október 24.

a munkaügyi miniszterrel és az országos tervhivatal elnökével egyetértésben a művelődésügyi miniszter utasításban rendelte el a táncművészeti szakközépiskolai szak bevezetését. eszerint a színházi táncművészek képzése céljából egyes művészeti szakközépiskolák keretében táncművészeti szakközépiskolai szakot lehet létesíteni. a táncművészeti szak létesítésére, fenntartására, irányítására és felügyeletére az érvényben levő utasítást, továbbá a művészeti szakközépiskolákra vonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

a táncművészeti szakon szerzett szakközépiskolai érettségi bizonyítvány az érvényben levő törvényerejű rendeletben meghatározott képesítésen felül színházi táncművészi munkakör betöltésére jogosít.

az utasítás hatályba lépett. /mti/

--

bb. 10. megkezdte működését az országos oktatástechnikai központ

1/sö/gg/rj -cz

1973. október 24.

megkezdte működését az országos oktatástechnikai központ, amely az idén februárban alakult. a központ feladata, hogy meg-honosítsa magyarországon a legfejlettebb gépi berendezéseket sem nélkülöz oktatási technikákat.

az országos oktatástechnikai központ új intézmény a már működő pedagógiai intézmények sorában, nemcsak azért, mert keletkezésében a legújabb, hanem azért is, mert olyan új funkciókat kell ellátnia, amelyek eddig majdnem teljesen gazdátlanok voltak. az oktatásban napjainkban hovatovább nélkülözhetetlenek az elektro-akusztikai tanszerek továbbá egy olyan tanszer-módszertan, amely összhangot keres a fejlett oktatási technikák és az oktatás-nevelés hosszutávú, alapvető céljai között.

/folyt.köv./

At

- 7 -

-8,

bb. 10. / megkezdte... 1. folyt./rj

az egyesült nemzetek szervezete fejlesztési programja keretében megvalósuló kutatásnak egyebek között az az elsőrendű célja, hogy elemezze az audio-vizuális eszközök integrált felhasználásának feltételeit és következményeit.

az országos oktatástechnikai központ kilenchnapos, mintegy 800 órás tanfolyamok keretében szándékozik vidéki bázisainak kádereit kiképezni. a központ oktatási osztályán a tantárgyak tartalma felé fordul a figyelem; gyártási osztályán pedig azokat a kivitelezési módokat keresi, amelyek lehetőleg a világszerte szabványosított formában - a legolcsóbban és a legpraktikusabban - valósítják meg a célokat, s az eszközök működtetése nem gördít akadályt pedagógiai felhasználásuk elé, fogyóanyagaik és alkatrészeik pedig beszerezhetők.

az új intézmény létrejöttével először jelenik meg szocialista nevelésügyünk fejlődésében olyan intézmény, amely egyidejűleg befolyásolja a pedagógusképzést és az ugynevezett postgraduális képzést - a diploma megszerzése utáni képzést, - azaz az iskolákban már működő pedagógusok munkáját. az elmúlt negyedszázadban e két ágazat összhangjának szüksége állandóan napirenden szerepelt, de megvalósulását az elkülönülő intézmények nem tették lehetővé.

az országos oktatástechnikai központ megalakulása tehát közelebb hozza egymáshoz a pedagógusképzést, az iskolai valóságot és a pedagógus továbbképzést. /mti/

--

bb. 11. ifju muzeumbarátok klubja a szépművészeti muzeumban

i/nm/tm/h1/rj -cz

1973. október 24.

a szépművészeti muzeumban megalakult az ifju muzeumbarátok klubja, amelynek elsősorban budapesti középiskolások, továbbá a legkülönbözőbb iskolatípusok tanulói a résztvevői. az idei évad témakörében az európai reneszansz szerepel elsősorban. a nyitó előadást szabó miklós régész tartotta, „az ókori emlékek pusztulása és újra felfedezése a reneszanszban,„ címmel.

/folyt.köv./

14

- 8 -

bb. 11. /ifju muzeumbarátok... 1. folyt./rj

a továbbiakban minden hónap második csütörtökén tartják az ifju muzeumbarátok összejöveteleiket, délután 16.30 -tól 18 óráig. előadások, tárlatvezetések, kisfilm-vetítések, viták, valamint kötetlen beszélgetések szerepelnek a programban, amelynek következő ülésére november 1-én kerül sor. /mti/

--

bb. 12. pénteken nyit a madách kamaraszínház

i/nm/tm/rj hi -cz

1973. október 24.

péntektől ismét fogadja a közönséget a madách kamaraszínház. mint a titkárságon közölték, végéhez ért a nyári átépítési munkálatok első szakasza. többek között kicserélték a nézőtér széksorait. a pénteki első előadáson gyárfás miklós: beatrix című vígjátéka kerül premierként a publikum elé. a főbb szerepeket tolnay klári, mensáros lászló, és balázs samu alakítják, a rendező: lengyel györgy. a továbbiakban sorra felujítják az elmúlt évek számos emlékezetes sikerét. a bolond lányt, a libikókát, a családi drámát, a szellemidézt, és más színműveket. /mti/

--

bb 13. milyen budapest levegőegészségügyi helyzete?

i -don/tr szb hi la

1973. október 24.

a főváros levegője évről-évre „tisztul,, , ennek ellenére még igen sok a tennivaló a levegő minőségének javításában - állapította meg a budapesti levegőtisztasági bizottság. a diesel üzemű járművek a korábbihoz képest kevesebbet füstölnek ugyan, a lakóépületek kéményeiből áradó füst viszont időnkint vialóságos koromfelhőbe burkolja a házakat. a kéményekből például a fűtési szezonban egy köbméter levegőbe átlagosan 0.30 milligramm füst kerül. ez a megengedett norma kétszerese. tavaly a téli hónapokban még ennél is magasabb értéket mértek: novemberben 0.47 milligramm, decemberben pedig 0.66 milligramm kéndioxidot találtak egy köbméter

Levegőben.

/folyt.köv./

-9-

14

zbb 13. /milyen... 1. folyt./-szb

a levegőtisztasági bizottság megállapította azt is, hogy a fővárost esztendőről-esztendőre vastagabb portakaró fedi. a mérőműszerek többször regisztrálják a milligrammnyi súlyú légszennyező anyag mennyiségét. az év első hónapjában például budapest területét négyzetméterenkint 93.15 gramm por fedte. a lerakódott por mennyisége változó. januárban, áprilisban és júniusban például a megengedettnél - 12.5 grammnál - kevesebb por lepte el a fővárost, februárban és márciusban viszont a por mennyisége meghaladta a 20 grammot. az év első négy hónapjában egyébként a kéndioxid, a nitrogénoxid és a klór mennyisége kétszeresen-háromszorosan lépte túl a határértéket.

a légszennyező anyagok mennyiségének emelkedésében lenetesen közrejátszanak az ipari üzemek, amelyek szakadatlanul ontják a kéndioxidot, a nitrozus-gázokat. a legutóbbi vizsgálatokon megállapították, hogy jelentős mértékben szennyezi a levegőt a IX. kerületi gyapjufonó- és szövőgyár, az újpesti pannónia szőrméaáru-gyár és a hazafi pamutszövőgyár.

budapest levegőjének szennyezettségét a fővárosi közegészségügyi és járványügyi állomás rendszeresen vizsgálja. jelenleg a főváros 35 pontján, így az V. kerületi petőfi utcában, de egyes városrészekben többhelyütt is - mint például angyalföldön a váci uton, a béke uton és a radnóti utcában, Zuglóban az Istvánmezei uton és a Bánki donát parkban - működik levegőminőséget mérő állomás.

a tisztább levegőért - mint a köjál és a bizottság is megállapította - meg kell gyorsítani a lakóépületek korszerű fűtésre való átállításának, valamint a budapesti ipar kitelepítési program végrehajtásának ütemét.

a fővárosi köjál a jövőben tovább fejleszti levegőszennyezettségi vizsgálatait. 1974-ben például újjászervezi mérőhálózatát. az anyagi lehetőségekhez mérten 5-7 automatikus ugynevezett műszerházat létesít, a por- mérőhelyek számát 55-re növeli, s bővíti a félautomatikus mérőhelyek hálózatát is. /mti/

--

-10-

XA

bb 14. szakmunkástanulók őszi, téli üdülése

i ol/gg um ie cz

1973.október 24.

az idei őszi és az oktatási év téli szünetében ismét sok szakmunkástanuló vesz részt szervezett üdültetésben. mintegy félezer, egészségileg rászoruló fiatal a zempléni hegység festői vidékére, újutára utalnak be gyógyüdültetésre; az első turnust - csupa nógrád megyei fiatal - már november elsejétől. huszonegy napot tölthetnek a jól ellátott üdülőben, miközben rendszeres konzultációk segítségével lépést tarthatnak az iskolai tananyaggal is.

a téli szünetben azok a szakmunkástanulók üdülnek vidéki, illetve budapesti kollégiumokban, akik nélkülözik a családi otthon melegét. a vidékieket budapesti, a fővárosiakat vidéki intézményekben fogadják, ahol színes, érdekes programokat állítanak össze részükre.

az idei őszi-téli üdültetésben csaknem ezer szakmunkástanuló vesz részt. /mti/

--

bb 15. újabb zsiguli-típus - magyar közreműködéssel

i ni/pá um ie cz

1973.október 24.

a napokban írták alá moszkvában a megürt és az avtoexport szovjet külkereskedelmi vállalat képviselői azt a szerződést, amelynek értelmében a magyar vállalatok növelik a zsiguli alkatrészek szállítását.

az eddigi szerződések alapján 1974-ben 18 féle alkatrészből fajtánként 300 ezer darabot szállítanak a magyar vállalatok. az újabb szerződés négy féle alkatrészből 400 ezerre növeli ezt a mennyiséget, amelynek ellenértékeként 2400-zal több zsiguli érkezik 1974-ben. megállapodtak a vállalatok a 19. alkatrész, a 2103-típushoz való ablaktörlő kar és lapát szállításában is.

jövőre kezdik gyártani a szovjetunióban a legújabb 21.011-es zsiguli-típust, több előnyös változtatással. többek között ovális kormánykerékkel, 1300-as motorral, új hűtőráccsal szerelik fel. kagylóülések teszik kényelmesebbé benne az utazást, a forgalombiztonságot növelik az új típusú visszapillantó tükrök és a hátramenet és helyzetjelző lámpák. a magyar vállalatok ehhez a kocsihoz új típusú műszerfalat és műanyag belső ajtókilincseket szállítanak. az első 21.011-es zsigulik 1974. második felében érkeznek magyarországra. /mti/

--
- 11 -

7.52/um

Tó 930

bb 16. nyolcezren a dunai vasmű szocialista brigádjaiban

vid/um ká cz

1973.október 24.

a dunai vasműben az üzemi feladatokat legjobban teljesítő szocialista brigádokat nemcsak az arany-, ezüst- és bronz-fokozat címek odaítélésekor, de évközben is jutalmazzák a gyár-részlegek és a gyáregységek. a vasműben az idénösszesen több mint két millió forint jutalmat fizettek ki a szocialista brigádoknak. a vasműben jelenleg 233 arany-, ezüst- és bronz jelvényes szocialista brigád dolgozik, s rajtuk kívül még további 482 brigád harcol a szocialista cím megtartásáért, illetve négy újonnan alakult kollektíva a szocialista cím elnyeréséért. ez utóbbi négy brigád a közelmúltban alakult a hengerműben. a 715 brigádban csaknem nyolcezer dolgozó vesz részt a szocialista munkaversenyben. /mti/

:-

bb 17. új agrotechnikával háromszoros búzatermés a kemenesháton

vid/um ká cz

1973.október 24.

a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári kara - a vas megyei tanács felkérésére - kenyéri községben kísérleteket folytat a cseri és a kemenesháti sekély termőrétegű erdő-talaj hasznosítására. ezen a területen mindössze 25-30 centiméter vastagságú a termőréteg, amely alatt megközelítően 300 méter vastag kavicsréteg húzódik. ezeken a területeken ezideig rozst, biborherét és burgonyát termesztettek, rendkívül alacsony termés hozammal. megfelelő adagu meszezés, megfelelő műtrágyázás után e talajokon meglepő eredményeket produkáltak. a kísérletek során megállapították, hogy a vidék klimatikus viszonyainak az őszi vetésű növények termesztése felel meg a legjobban, s a régi gyakorlattal ellentétben rozs helyett - megfelelő agrotechnikával - a buza termesztése gazdaságosabb. az eddigi 5-6 mázsás búzatermés helyett - ma már 12-14 mázsás holdankénti termést takarítanak be. megfelelő talajjavítással e vidéken sikerrel termeszthető a lucerna is. /mti/

- 12 -

8.00/um 16 930

bb 18. közlekedési balesetek

1 ol/tr um hgy

1973.október 24.

a xiii. kerület, váci ut 35. előtt szabálytalan helyen, figyelmen kívül lépett a villamos sínekre marsó jános 17 éves budapesti tanuló, és egy féktávolságon belül haladó 3-as jelzésű villamos elütötte. marsó jános kórházba szállítás után sérüléseibe belehalt.

dr. galambos lászlóné 52 éves budapesti jogtanácsos a viii. kerület kőbánya ut 21-23 előtti kijelölt gyalogátkelőhelyen személygépkocsijával elütötte halasi józsefné 47 éves statisztikust és mile pálné 39 éves segédmunkást, budapesti lakosokat. halasi józsefnét életveszélyes, mile pálnét súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. dr. galambos lászlóné gépjárműveetői engedélyét a rendőrség bevonta.

a xiii. kerület reitter ferenc utca és futár utca kereszteződésében személygépkocsijával elmulasztotta a kötelező megállást tóth ferenc 42 éves budapesti villanyszerelő és elütötte szücs imre 69 éves budapesti nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba.

a xvi. kerület, arany jános utca 54 előtti megállóból karán indította el a 144-es jelzésű autóbust erdős imre 23 éves budapesti gépkocsiveető, melynek következtében egy utas, szabó józsef 74 éves budapesti nyugdíjas leesett az autóbustól. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. erdős ellen eljárás indult.

huber jános 33 éves budapesti csőszereelő vezetői engedély és bukósisak nélkül, ittas állapotban motorkerékpározott, és a xviii. kerület hosszuház utca 23 előtt gyorsajtás közben az uttesten felborult. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

szibert jános 34 éves budapesti elektroműszerész ittasan motorkerékpározott és a xx. kerület mártírok utja és mátyás király tér kereszteződésében gyorsajtás miatt az uttesten felborult. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. a rendőrség vezetői engedélyét bevonta.

/folyt.köv./

10.35/um

10.35/um Tom

- 13 -

bb 18./ közlekedési ...folyt./um

mohács határában kirsching józsef 28 éves helybeli kubikos, motorkerékpárját figyelmen kívül vezetve, elütötte a vele azonos irányban kivilágított kézikocsit húzó neubauer józsefné 39 éves mohácsi lakost és ádám nevű 9 éves gyermekét. a baleset következtében neubauer ádám olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. édesanyja és a motorkerékpárvezető könnyű sérülést szenvedett. az eljárás folyamatban van.

kecskemét határában körös mihály 41 éves osztályvezető, helyi lakos, figyelmen kívül, féktávolságon belül egy személygépkocsi elé lépett, s az halálra gázolta.

szigetszentmiklós belterületén gáspár istván 30 éves helybeli gépkocsivezető tehergépkocsival nem tartotta be a kellő oldaltávolságot és elütötte a vele szemben szabálytalanul kerékpárjával nem az uttest szélén közlekedő tárnoki sándor 71 éves szigetszentmiklói nyugdíjast. a baleset következtében a kerékpáros a helyszínen meghalt. gáspár istvánt őrizetbe vették, ellen eljárás indult./mti/

--

bb 19. halálos áramütés

1 ol./fk um hgy

1973. október 24.

mester juliana 44 éves takarítónő szegeden, a hajós utca 19.szám alatt lévő lakásán egy zárlatos hőszigetelőtől halálos áramütést szenvedett.

a körülmények tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított.
/mti/

--

bb 20. a balatonról elindultak az új hajók a dunára és a tiszára - elkészült az első furóhajó - jégtörőhajót kap a tiszára

vid/um cz

1973 október 24.

felduzzasztották a síó csatornát. a gemenci erdőnél épült új duzzasztómű üzemi próbáin kívül, a vízeresztést felhasználják a balaton szintjének őszi szabályozására és az új balatonfüredi gyáregységében készült új hajók leosztására.

/folyt.köv./

10.45/um

Tóllé

- 14 -

bb 20./ a balatonról ...folyt./um

az elmúlt hetekben átadott és felújított hajók szerdán már kisebb flottillát alkottak a síófoki kikötőben. szerdán besorolták az usztatásra váró hajók közé azt a kitűző hajót, amelyet a hét elején vettek át a csehszlovák megrendelők a balatonfüredi hajógyárban. a rába-man diesel motorokkal meghajtott, 300 lóerős kitűző hajó a duna csehszlovákiai szakaszán a folyamatszabályozási munkáknál, elsősorban a jelző berendezések elhelyezésénél könnyíti meg a hajózás irányítóinak munkáját.

ezekben a napokban uszik le állomáshelyére, a szegedi vízügyi igazgatóság területére az első tiszai jégtörőhajó. a 300 lóerős jégtörő hajó teljesen azonos a három évvel ezelőtt kialakított középteljesítményű dunai jégtörő hajókkal. a sekély merüléssű hajó, amely nárón vontatóként is használható, jól érvényesül majd a tiszai sajátos mederveviszonyok között is.

a balatonfüredi hajógyárban elkészült és usztatásra készen áll az első magyar furóhajó, amely az országos vízügyi hivatal megrendelésére épült. a nem önjáró hajó a duna sziklás medrű szakaszán, elsősorban budafok és nagytétény között teljesít majd szolgálatot. erről az uszó járműről furják meg a mederben lévő sziklákat, s készítik elő robbantásra. a hajót, a furószerkezet használatára, mozgatására alkalmas gépészeti berendezések ismeltették.

a mostani duzzasztás alkalmával juttatják le a dunára a balatonfüreden épült két, egyenként ötszáz tonnás kavicsuszályt, és a győri vízügyi igazgatóság „szigetköz”, elnevezésű vontatóhajóját, amelyet a balatonfüredi gyárban újítottak fel./mti/

--

bb 25. fock jend fogadta mihail leszecskót

t sl/tm um hgy

1973.október 24.

fock jend, a minisztertanács elnöke szerdán reggel hivatalában fogadta mihail leszecskót, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettesét, a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság szovjet tagozatának elnökét.

a baráti eszmecserén részt vett lázár györgy, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervehivatal elnöke és v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete is. /mti/

- 15 -

10.52/um

Tóllé

bb 21. Leesett az első hó - beköszöntött a tél a mátrában

vid/um cz

1973. október 24.

a mátrában beköszöntött a tél. szerdára virradó éjjel leesett az első hó és a hőmérséklet is 0 fok alá süllyedt. a hegyek tetejét összefüggő hóréteg borítja. kékestetőn a hótakaró vastagsága három centiméterre nőtt. a fákat vastag zuzmára lepte el.

távolról a mátra most különös látványt nyújt: az ország teteje - mint jéghegy - fehérben ragyog, az alacsonyabban fekvő részeket azonban továbbra is a sárguló őszi lombok színezi. /mti/

--

bb 22. háromszáz Lóerős traktort mutattak be balmazújvárosban

vid/um cz

1973. október 24.

a bábolnai cps rendszerben kukoricát termelő mezőgazdasági nagyüzemek több mint 250 szakemberének betakarítási és talaj-előkészítési bemutatót tartottak a balmazújvárosi Lenin termelőszövetkezetben. a résztvevők különösen nagy figyelemmel tanulmányozták annak a háromszáz Lóerős traktornak a munkáját, amelyet először láttak a jelenlevők. a steigert-traktor henger térfogata 10.500 köbcenti, előre tíz hátra két sebesség fokozata van. az óriás gép sebessége 2.6-26 km, s klímazabályozó fülkével van ellátva. a steigert-traktort tárcsázás közben tanulmányozták és nagy elismeréssel szóltak a végzett gyors és kifogástalan minőségű munkáról. a traktor kapcsolt speciális tárcsa munkaszéllel. szélessége 8.53 méter a munka mélysége husz centiméter. különösen az alföldi sík területen - nyolc - tíz ezer hektáron gazdálkodó szövetkezeti vezetők látnak nagy segítséget az óriás traktorban. /mti/

--

bb 23. rugógyártó Üzem a kanizsa butorgyárban

vid/um cz

1973. október 24.

nagykanizsán a butorgyár rekonstrukciójának részeként elkészült egy epedarugó gyártó üzem. svájci gyártmányú gépei egy nap alatt 40.000 rekamiéba, heverőbe, illetve fotelba való rugót gyártanak. az üzem kiegészítő gépei automatikusan párnába szövik a rugókat, a kárpitos butorokhoz kész rugópárnákat állítanak össze a gépek. egy 8 órás műszakban például 120 heverő, vagy rekamié rugópárnáját állítja össze az ügyes gépcsoport. a gépesített rugópárna készítés nemcsak meggyorsítja a munkát, lényeges munkaerő megtakarítással is jár. /mti/

--
- 16 -

11.03/um

10/11/15

bb 24. sürgető feladat a környezetvédelem - a fejer megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid/um cz

1973. október 24.

megtörténtek az első lépések fejer megye intézményes környezetvédelmi tevékenységének megkezdéséhez - állapította meg szerdai ülésén a fejer megyei tanács végrehajtó bizottsága. a hatósági és társadalmi környezetvédelmi szervek, bizottságok elkészítették a megye két városának valamint járási székhelyeinek illetve a velencei-tó környékének levegő- és vztisztaság védelmi tervét, továbbá a két város zajártalmának felmérését. a végrehajtó bizottság határozata szerint a székesfehérvári és a dumaujvárosi városi tanácsnak, illetve a velencei-tavi intézőbizottságnak 1974 végéig összegeznie kell a helyi feladatokat és a szükséges intézkedéseket. kommunális vonatkozásban a tanácsok fejlesztési alapjait, illetve a vállalatok erőforrásait első sorban a vízvédelmi feladatok megoldására koncentrálják. ennek következtében öt éven belül székesfehérváron, a séd-nádor csatornán és a dumaujvárosi dunaszakaszon hatékony szennyvíztisztó telepek épülnek.

elkészült fejer megye természeti értékeinek jegyzéke is, amely a megye 127 parkját, fasorját, természeti tárgyát helyező védettség alá. /mti/

--

bb. 27. az átmenő forgalom lezárása

il cz

1973. október 24.

október 25-én reggel 6 órától iv. sz. főnyomóvezeték építésének folytatása miatt az átmenő közúti forgalom elől lezárják a bp. xiii. ker. népfürdő utca árpádhid-révész utca közötti szakaszát, valamint az árpádhid pesti oldalának déli leajtógát. az építés alatt álló munkaterületet kizárólag csak a helyi üzemek célforgalma és a megkülönböztetett járművek vehetik igénybe.

a budáról - pestre irányuló lovaskocsi forgalom a váci utat igénybevéve csak az éjszakai órákban 22 órától - 5 óráig közlekedhet az árpádhidon. a népfürdő utca lezárásának 1973. december 31-ig terjedő időszakára a közúti forgalom az ujbpesti alsó-ill. felső rakpart felől északi irányban haladva az ujbpesti rakpart dráva utca, - váci ut - dagály ut, népfürdő utca, ill. árpádhid utvonalon bonyolódik.

a váci utról északfelől vagy az árpádhidon át budáról érkező forgalom az ujbpesti felső, ill. alsó rakpartot a váci ut ill. dráva utca utvonalon közelíti meg.

a szóbanforgó utvonalon a megfelelő utirányjelző táblák elhelyezése megtörtént. /mti/

--

17 -

10/11/15

bb. 26. váci andrás és pintér éva kiállítása kisvárdán

vid il cz

1973. október 24.

szabó ferenc, a városi tanács elnöke szerdán ünnepélyesen nyitotta meg a kisvárdai bessenyei györgy gimnázium disztermében váci andrás festőművész és pintér éva gobelin művész alkotásaiból rendezett kiállítást. a tárlaton pintér éva nyolc kisebb-nagyobb méretű kézmunkáját, négy vázlatát, váci andrás 15 olajfestményét, rézkarcát, számos linóleum metszetét láthatja a kisvárdai közönség két héten át. a metszetek váci mihály verseit illusztrálják./mti/

--

bb. 28. segítőszándék....

vid il cz

1973. október 24.

nem annyira az elvégzett munka mennyisége és értéke - bár egyes családoknak ez is nagy segítséget jelentett - hanem a figyelmesség, a segítő szándék érdemel elismerést az egri építőipari szövetkezet vezetőinek, dolgozóinak kezdeményezésében. a szövetkezet dolgozóit az 1970. évi szamos-tisza közti nagy árvíz után az elsők között jelentkeztek és építettek fel méhteleken hat családi házat. az építés után három évvel a szövetkezet szocialista brigádjaiból egy 16 fős külön brigádot szerveztek és nagy károly elnök, gallovics lászló párttitkár vezetésével az elmúlt napokban ellátgattak méhtelekre. ott két napon át az általuk épített lakásokat felülvizsgálták, a hibákat kijavították, s ahol még vízvezeték, villanyszerelési, festési vagy egyéb munkákra volt szükség - ez annakidején nem tartozott a feladatuk közé - díjmentesen elvégezték. az érintett családok, de a község egész lakossága nagy örömmel, köszönettel és elismeréssel fogadta az egriek kezdeményezését.

a kiskeresetű és nagycsaládos vagy idősebb embereknek pedig a néhány száz vagy ezer forintos munka elvégzése is nagy segítséget jelentett./mti/

--

- 18 -

1013⁰⁰

bb. 29. építésügyi műszaki, szervezési filmapok kaposvárrott

vid il cz

1973. október 24.

a somogyi műszaki és közgazdasági hetek keretében szerdán megkezdődtek a iii. kaposvári építésügyi műszaki, szervezési filmapok. a szabad ifjúság filmszínházban tartott megnyitón gyulavári tamás a somogy megyei állami építőipari vállalat igazgatója tartott előadást. a filmvetítéssel egybekötött előadássorozaton szó lesz az v. ötéves terv tömeges lakásépítésének előkészítéséről, a legújabb építési technológiák alkalmazásának lehetőségéről is./mti/

--

bb. 30. új orvosok szabolcsban

vid il cz

1973. október 24.

az elmúlt hetekben 23 fiatal orvos kezdte meg munkáját szabolcs-szatmár megyében, 22 általános, egy fogorvosi karon szerzett diplomát. a fogorvos ibrányban, hat friss diplomás körzeti orvosként tevékenykedik, a többiek egészségügyi intézményekbe nyertek kinevezést. a nyíregyházi kórház különböző osztályain pl. nyolc fiatal orvos kezdte meg munkáját. a fiatal orvosok közül 9 a megyétől kapott ösztöndíjat a tanulmányi idő alatt. a kezdő orvosoknak a fele szabolcsi származású. a kedvező pályázati feltételek, azaz elhelyezkedési lehetőségek miatt azonban szívesen vállaltak munkát az ország más tájairól származó fiatalok is szabolcsban. valamennyi körzeti orvost lakás és rendelő várta. a körzet nagyságától és egyéb körülményektől - csatolt községek, tanyai települések száma, távolságok, stb. - függően 3-10 000 forint letelepítési segélyt kaptak. ezenkívül 30 000 illetve 45 000 forint berendezési kölcsönt vehetnek igénybe. megoldották a legfőbb problémát a lakásgondot azoknak is, akik kórházakban kaptak megbízatást./mti/

--

bb. 31. rendőrségen a keddi kéktény körözött „szereplője,”

1 tr/ol/il cz

1973. október 24.

a lakosság bejelentésnyomán szombathelyen elfogta a rendőrség a televízió keddi kéktény adásában - lopás és csalás miatt körözött petz jános 44 éves foglalkozás nélküli büntetett előéletű szombathelyi lakost. őrizetbe vették, ellene büntető eljárást indítottak./mti/

--

12.00/il

- 19 -

1013⁰⁰

bb. 32. centenáriumi várostörténeti tanácskozás kezdődött a fővárosban

t nm/tm/1l hgy

1973. október 24.

Szerdán a magyar tudományos akadémián pest, buda és óbuda egyesítésének 100. évfordulója tiszteletére 3 napos tudományos ülészek kezdődött a budapesti történeti múzeum, a magyar történelmi társulat, a magyar tudományos akadémia város-történeti albizottsága, és budapest főváros levéltára rendezésében. megjelent az ülésen erdey-gruz tiber akadémikus, a magyar tudományos akadémia elnöke, köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára, szépölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke, farkasinszky lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese, dr. traumann rezső, a hnf budapesti bizottságának titkára.

az ünnepélyes megnyitón dr. horváth miklós, a történelemtudományok kandidátusa, a budapesti történeti múzeum főigazgatója üdvözölte a tanácskozáson részvevő muzeológusokat, várostörténészeket, közigazdászokat, a szovjetunióból, csehszlovákiából, lengyelországból, franciaországból és ausztriából érkezett vendégeket. ezután került sor szépölgyi zoltánnak, a fővárosi tanács elnökének megnyitó beszédére, aki fővárosunk lakossága nevében üdvözölte a tanácskozás résztvevőit. budapest arról nevezetes, - hangsúlyozta, hogy lakói szenvedélyesen óvják, féltik a múlt hagyományait, az alkotó ember minden egyes keznyomát. szólt arról is, hogy a száz éves budapest születésnapját a főváros lakossága felajánlásokkal, társadalmi munkával konkrét vállalatokkal, kutatásokkal új művészeti alkotásokkal ünnepelte. meggyőződését fejezte ki, hogy a várostörténeti tanácskozás hozzásegíti budapest lakóit városunk múltjának jobb megismeréséhez, megszerettetéséhez.

erdey-gruz tiber akadémikus, a magyar tudományos akadémia elnöke köszöntőjében azt fejtette, hogy a konferencia bizonyos tekintetben befejezi a centenáriumi ünnepségeket. kitűnő alkalmat teremt a tanácskozás arra, hogy felmérést készítsünk mi az, ami értéket jelent számunkra a múltból, mi az, aminek megóvására szocialista építésünk szempontjából okvetlenül szükségünk van - mondotta.

/folyt. köv./

12.05/1l

Tó15⁰⁰

- 20 -

:bb. 32./ centenáriumi ... folyt./ 1l

a tanácskozás első előadását a várostörténeti kutatások eredményei és feladatai címmel székely györgy történész tartotta. foglalkozott azokkal a munkákkal, amelyek budapest elmúlt száz évének legfontosabb fejezetei foglalják össze. ismertette nagy-budapest kialakulásának fontosabb állomásait külön kitért a szocialista építés éveinek eredményeire. szólt a napjainkban mindinkább társadalmi jellegű mozgalmáról, a kiszélesedő helytörténeti kutatásokról. egyre nagyobb szerepet játszanak a különféle üzemtörténeti vizsgálódások, amelyeknek legfőbb patronusai a hnf bizottságai. elemezve az üzemtörténet a munkásmozgalmak történetét vizsgálata terén elért eredményeket, megállapította, rengeteg lehetőség rejlik még a múlt haladó hagyományainak feltárására. ezután perényi imre előadása következett budapest városépítésének és topográfiájának fejlődéséről az elmúlt 100 év során. a tanácskozás a déli órákban ért véget.

x x x

innen felhasználható 14 óra után !

szerdán délután folytatta munkáját a budapesti centenáriumi, várostörténeti konferencia. a történészek két szekcióban vizsgálták meg a kapitalista, illetve a szocialista korszak jellegzetességeit. előadások ismertették a főváros szerepét az ország gazdasági életében, illetve budapest helyét a nemzetközi összehasonlítások tükrében. a tanácskozás vitával ért véget.

a várostörténeti konferencia csütörtökön a reggeli órákban folytatja munkáját./mtl/

-.-

bb. 33. bolgár építészeik vas megyében

vid 1l cz

1973. október 24.

vas bulgáriai testvérmegyéből, razgradból öt tagú építész küldöttség érkezett szerdán szombathelyre. a kosta kosztor megyei tanácselnökhelyettes vezette delegáció több napon át tanulmányozza a megye építészetét. a vendégeket fogadta dr. gonda györgy, a vas megyei tanács elnöke, majd a megye vezető építészeti szakembereivel tárgyaltak. megismerkedtek szombathellyel, s ellátogattak a vas megyei tervező irodába, ahol a tervezőmunka fázisait tanulmányozták.

/folyt.köv./

12.10/1l

Tó15⁰⁰

- 21 -

bb. 33./ bolgár folyt./ il

utjuk során felkeresik a megye állami és tanácsi építőipari vállalatát, megismerkednek több ipari és mezőgazdasági beruházással, a lakásépítés technológiájával, az idegenforgalmi létesítményekkel./mti/

--

bb. 34. hivatása rendőr - kiállítás szombathelyen

vid il cz

1973. október 24.

hivatása rendőr címmel, a rendőri munka területeit bemutató kiállítás nyílt szerdán szombathelyen a fegyveres erők klubjában. a kiállítás az ismeretterjesztés mellett bepillantást nyújt a bűnüldözés titkaiba, képet ad a rendőrség technikai felkészültségéről, eszközeiről, a kiképzés, a szolgálat mozzanatairól, a rendőri hivatás szépségeiről, nehézségeiről, vállalásának feltevéleiről, az önkéntes rendőrök tevékenységéről, eredményeiről, s a rendőrségnek a dolgozó tömegekkel való jó kapcsolatáról.

a kiállításon - mely november 7-ig tekinthető meg - dr. seres ferenc rendőr alezredes mondott megnyitó beszédet./mti/

--

bb. 35. üzemi tárlat

vid il cz

1973. október 24.

a szakszervezetek hajdu-bihar megyei tanácsának és a képzőművészek szövetsége kelet-magyarországi területe közös rendezésében üzemi tárlatot nyitottak meg a magyar gördülőcsapágy művek debreceni gyárában.

a tárlaton huszonkét hajdusági művész alkotásait tekinthetik meg a látogatók./mti/

--

- 22 -

12.20/11

Tóth

bb. 37. szalmonella fertőzés okozta a leninvárosi ételmérgezést

vid il cz

1973. október 24.

mint arról korábban hírt adtunk, a múlt héten ételmérgezéssel a miskolci semmelweis kórház fertőző osztályára szállítottak a leninvárosi bölcsődében dolgozó hét felnőttet, valamint a bölcsődében gondozott tizennyelc csecsemőt.

a borsod megyei köjál vizsgálata megállapította, hogy szalmonella fertőzés történt, amit a múlt hét péntekén fogyasztott madártej okozott.

a betegek a gonjos kórházi ápolás eredményeként szerdán már hazatértek leninvárosba.

a felelősség megállapítására a köjál vizsgálatot tovább folytatja./mti/

--

bb. 38. megalakult a szegeden tanuló jugoszláviai egyetemi hallgatók ifjusági tagozata

vid il cz

1973. október 24.

a szegedi józsef attila tudományegyetem dugonics téri kisz klubjában szerdán megalakult a szegeden tanuló jugoszláviai egyetemi hallgatók ifjusági tagozata. az eseményen ott volt karol lutar a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövetségének első titkára, valamint szögi béla a kisz csongrád megyei bizottságának első titkára, kiss lászló, a jugoszláv ifjusági szövetség vajdasági tartományi választmányának elnöke, a magyar és a jugoszláv ifjusági szövetség több más vezetője, a szegedi egyetemek állami és kisz vezetői, valamint más személyiségek.

ez alkalommal a szegeden tanuló, többségében orvosnak készülő, 110 jugoszláviai fiatal megalakította a jugoszláviai ifjusági szövetség vadasági tartományi választmányához tartozó új alapszervezetét. a jugoszláviai fiatalok így szegedi tanulmányaik alatt is kötődnek a jugoszláviai ifjusági szervezethez.

a magyar kisz szervezetekkel való együttműködésükkel bővítik a jugoszláv ifjusági szövetség vajdasági tartományi választmánya és a kisz csongrád megyei bizottsága között már korábban kialakult baráti kapcsolatokat./mti/

--

12.23/11

Tóth

- 23 -

bb. 39. hófehérben a bükk teteje

vid il cz

1973. október 24.

szerdára virradóan eső áztatta a borsod megye egész területét, de a bükkbe hó hullott, s az öltöztötte fehérbe bánkut környékén a bükk „tetejét”, a fagypontra alá szállott hőmérsékleten szerdán a déli órákig sem olvadt el a csaknem három centis hótakaró, amely síelésre is alkalmas. az erdész sportegyesület tagjai társadalmi munkában jelenleg is javítják a hét lesiklopályához tartozó sífelvonókat.

a havazás szinte őszi virágpompában találta a bükköt, nyílik még a bánkut környéki tölgyesekben az ugynevezett bábakalács, a nagymezői erdőségek közötti tisztásokat pedig szinte elborítja az őszi kikerics halványlila virága. a fehér hólepelbe öltözött bükkben színpompás látványt nyújt a havasi ribizke piros boglyokkal megrakott bokrai.

az erdészek szerint az októberi havazás meggyorsítja a levélhullást. a tölgyesek barnás lombozata mellett a bükkösök még csak üde zöld koronát viselnek./mti/

--

bb. 36. a tanács és a népfront bizottság együttműködési megállapodásának végrehajtásáról tanácsoztak szombathelyen

vid il cz

1973. október 24.

vas megye tanácsa és a hazafias népfront vas megyei bizottsága által megkötött együttműködési megállapodás végrehajtásának egy éves tapasztalatait vitatta meg szerdán szombathelyen a hazafias népfront vas megyei elnöksége. többek között hangsúlyozták, hogy a megállapodás megkötése hasznos volt, a közös munka színvonalasabb tartalmassabb lett s észrevehetően javult az együttműködés a városi, községi tanácsok és a népfront bizottságok tevékenységében is. a megyei példa nyomán egy év alatt három városi, nyolc nagyközségi és 62 községi tanács is kötött együttműködési megállapodást 179 népfront bizottsággal.

a megyei népfront bizottság számos javaslatot küldött a megyei tanács munkatervéhez. e javaslatokban összegezték a lakosság által felvetett kéréseket, javaslatokat, jogos igényeket. a népfront bizottság a megyei tanács bizottságaival is megteremtette a megfelelő együttműködést. a megyei tanács mellett létrehozott kilenc bizottságban a népfrontnak 35 nem tanácsos tag szakembere vesz részt.
/folyt.köv./

12.30/11

Tó1340

- 24 -

bb. 36./ a tanács folyt./ il

külön figyelmet fordítottak a községi közös tanácsokhoz tartozó 145 társközség helyzetére, fejlesztésére, segítettek, a falugyűlések, tanácsosok beszámolóinak szervezését. a jó kapcsolat eredményeként például az ez évben megtartott 203 falugyűlésen mintegy 15 és félezren vettek részt, több mint 1360-an szólatakat fel, nyilvánítottak véleményt, tettek közérdekű javaslatot.

✓ segítik

a népfront bizottság együttműködik a tanáccsal a negyedik ötéves tervben megfogalmazott gazdaságpolitikai feladatok megvalósításában. minden vonalon tartalmasabb, rendszeresebb lett a tanácsok munkájának segítése. nagy gondot fordítanak a megyében élő horvát, szlován és német nemzetiségű lakosság tájékoztatására, segítik a nemzetiségi hagyományok, szokások megőrzését ápolását.

hibaként állapították meg az ülésen, hogy nem történt lényeges előbbrelépés a falusi értelmiség közelébe történő bekapcsolásában, a közművelődési viszonyok javításában. felhívták a figyelmet, hogy még fokozottabb gondot kell fordítani a társközségek közéleti helyzetének javítására, jobban kell segíteni a társközségekben működő tanácsosok csoportok munkáját. javasolták, hogy a megyei tanács évente egy alkalommal községi tanácselnöki értekezleten külön napirendben foglalkozzon a népfront bizottságok és tanácsok együttműködésének helyzetével, feladataival./mti/

--

bb. 40. megvalósítják a jelölőgyűlések javaslatait szolnok megyében

vid il cz

1973. október 24.

szolnok megye tanácsai különös figyelmet fordítanak a társasági tanácsosok jelölőgyűléseken elhangzott közérdekű javaslatok kérések megvalósítására. lelkiismeretes munkájukat jelzi, hogy a jelölőgyűlések befejezése után egy hónappal már minden kérdést megvizsgáltak és több mint tízezer közérdekű bejelentésre adtak választ. a választások óta eltelt fél év eredményei azt igazolják, hogy - az anyagi lehetőségektől függően - a javaslatokat megvalósítják.

/folyt.köv./
12.35/11

Tó1340

- 25 -

bb. 40./ megvalósítják folyt./ il

szolnokon a jelölőgyűlések egyik visszatérő témája volt a gyermekintézmények szűk befogadóképessége. a probléma orvoslására már a nyár folyamán átadták a százötven helyes ságvári köruti óvodát. jövőre fejezik be a zagyva-parti lakótelep hatvenöt helyes óvodáját, illetve a kolozsvári uti könnyűszerkezetes óvoda építését. a völgycsödei helyek számát is legalább százal emelik. a városban leggyorsabban azokat a feladatokat oldják meg, amelyekkel kapcsolatban a lakosság társadalmi munkát is vállalt. közös összefogással négy új autóbuszváró készült el, kialakult a fiatalok nyári szabadterei otthona, a tiszaparti ifjúsági park. a város több külterületi utcáját rendezték, járdákat építettek. a tanács végrehajtó bizottsága mintegy negyedszáz forintból tanácstagjai alapot is létesített. ennek az összegnek a felhasználására olyan esetekben kerül sor, amikor társadalmi összefogás születik egy-egy közléstítmény megépítésére.

jászódszán évek óta gond az ivóvízellátás. a jelölőgyűléseken legtöbbször ez a téma szerepelt napirenden. a községi tanács hatékonyan intézkedett, miután a lakosság társadalmi hozzájárulásként mintegy kétszáz ezer forintot is felajánlott, előre hozták az új vízmegépítést. a faluban már dolgoznak a kut furók és várhatóan még ez évben bekapcsolják az új vízellátóhelyet a községi vízműrendszerbe.

szolnoki járásban a tiszasüly felé vezető utszakasz korszerűsítését sürgették több érintett község lakói. a lakosság kérése a körzeti országgyűlési képviselőjének tolmácsolásával eljutott az illetékes miniszterhez is. a megyei tanács járási hivatala koordinációs tárgyalást kezdeményezett a mintegy negyven kilométer hosszú utszakaszt rongáló öntözőcsatornák megszüntetése, illetve áthelyezése érdekében. ha az érintett gazdaságok hatékonyan intézkednek, akkor - a kpm ígérete szerint - rövidesen megkezdődhet a több községet és a tiszai vízlépcső körzetét is érintő fontos utszakasz felújítása./mti/

bb. 42. a tiszai vízlépcső a nemzetközi érdeklődés központjában

vid il cz

1973. október 24.

háznk jelenlegi legnagyobb mezőgazdasági jellegű beruházása a tiszai vízlépcső és öntözőrendszere, nemcsak a hazai, hanem a külföldi szakemberek érdeklődését is kiváltotta.

/folyt.köv./
12.45/11

- 26 -

bb. 42./ a tiszai vízlépcső folyt./ il

a korszerű, nagy létesítmény átadása óta nemzetközi delegációk, küldöttségek váltogatják egymást, tanulmányozzák az automatizált rendszerrel működő vízlevezetőket, a legmodernabb technikai módszerekkel kialakítandó százhusz négyzetkilométer hosszú nagyszabású víztározót, az épülő jászódszai és nagykunsági főcsatornát a kapcsolódó öntözőrendszerekkel. tanulmányutakat tettek a vízlépcsőnél a kilencedik európai regionális és tengerentúli ország vezető szakemberei megismerkedtek a vízlépcső funkciójával, a műhöz kapcsolódó háromszáz hektáros öntözőrendszer programjával.

tanulmányozták háznk új létesítményét az iraki vízügyi mérnökök is. hattagu csoport egy hónapig ismerkedett a vízlépcső működési rendszerével, az épülő erőművel, valamint a mezőgazdasági hasznosítás programjával. vietnami és finn küldöttségek ugyancsak vendégei voltak a beruházásnak. a vízlépcső híre eljutott a német demokratikus köztársaságba is. berlinből ndk rádiósok csoportja érkezett a héten kiskörébe ahol tizenkét napig tartozkodnak és a stáb terjedelmes rádióműsort készít bemutatja a vízlépcsőt, a kapcsolódó létesítményeit és felvillantja a tiszatájon élő és alkotó mukások életét. a műsort decemberben sugározza a berlini rádió./mti/

VÖNTÖZÉSI ÉS VIZRENDEZÉSI KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI, HUSZONÖT EURÓPAI

bb. 41. természetvédelmi bizottság alakult komárom megyében

vid il cz

1973. október 24.

szerdán tartotta alakuló ülését tatabányán a komárom megyei természetvédelmi bizottság. a 30 tagú bizottságba tudományos szakembereket az állami és társadalmi szervek képviselőit választották.

az alakuló ülésen tájékoztatták az új bizottságot a természetvédelem eddigi eredményeiről és a feladatokról. ismeretes, hogy háznkban 1961-ben - Európában először - hozták létre közvetlenül a kormány alá rendelt országos természetvédelmi hatóságot. ezzel országszerte nagyszabású munka vette kezdetét. azóta mintegy 1700 hektáron számos tájegység, fa-, állat-, növényritkaság és más kulturális tudományos érték került védelem alá. e munka részeként a kertészeti egyetemen tájrendező szakot alakítottak ki, az erdészeti és faipari egyetemen pedig tájvédelmi tantárgyat vezettek be.

/folyt.köv./

13
12.50/11

- 27 -

bb. 41./ természetvédelmi ... folyt./ 11

ujabb előbbrelépést jelentett, amikor 1971-ben egy kormányrendelet a megyei tanácsok közvetlen feladatává tette a ritka és különleges tájegységek megőrzését, védetté nyilvánítását. ennek nyomán komárom megyében is több természetvédelmi területet jelölték ki. védetté nyilvánították például esztergom-vizivárosban a volt török fürdő helyén több török-korabeli - még ma is termő - szőlőtőkét. tatán 80-100 éves hársfák kerültek a védett növények listájára.

az alakuló ülésen bőven ellátták tennivalóval az új bizottságot, amely szaktanácsadóként működik a megyei tanács mellett. valamennyi községben és városban rendezési tervet készítenek, s ezt véleménycserére megkapja a bizottság csakugy, mint az országos természetvédelmi hivatal, bővíteni kívánják a megyében a védett természeti értékek körét, s ehhez javaslatokat várnak az új bizottságtól. többek között elhatározták, hogy felkutatnak védelemre érdemes földtani értékeket, növény- és állatfajokat, tájegységeket, kastélyparkokat. nyilvántartásba veszik a már védetté nyilvánított tárgyakat és gondoskodnak azok ellenőrzéséről./mti/

bb. 43. időjárásjelentés

11 cz

1973. október 24.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán 13 órakor

hideg idő

közép-európát az elmúlt 24 óra alatt ismét sarkvidéki eredetű levegő árasztotta el. hatására kiterjedt esőzések, a hegyekben havazások voltak. a hideg levegő nemcsak közép európát hanem a szovjetunió európai területének teljes egészét is elárasztotta. a lehülés ott erősebb, éjszaka minusz 3, minusz 8 fokos fagyok, sokfelé hófúvások, hózáporok voltak. a következő 36 órában a kárpát-medence időjárását a sarkvidéki levegő határozza meg.

/folyt.köv./

13.05/11

Tó13^{uo}

- 28 -

bb. 43./ idő folyt./ 11

hazánkban kedden északnyugaton változóan felhős volt az ég, ott 3-5 órán át sütött a nap. az ország többi részén több volt a napsütés 5-8 órás napfénytartamot észleltek. nyugat felől a délutáni óráktól kezdve megnövekedett a felhőzet, eleinte csak a dunántúlon, majd később országszerte megeregett az eső. a magasabb hegyekben havazott. a szerda reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége csaknem mindenütt 10 mm alatt maradt, csak rajkán és magyaróváron érte el a 10 mm-t. a legmagasabb nappali hőmérséklet 8-12 fok között volt. már a hideg, sarkvidéki eredetű levegő beáramlása már a hajnali órákban megkezdődött, hatása a minimumhőmérséklet kialakulásában még nem volt érezhető, 2-7 fokig hűlt le a levegő. a kékestetőn ma reggel 3 cm volt a hóréteg vastagsága. délelőtt az esők fokozatosan megszűntek, ezzel egyidőben az északnyugati, északi szél mindenütt megélénkült, többfelé megerősödött, a dunántúlról viharos erőjű lökéseket jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor csak ugyannyi volt, mint a hajnali órákban 3-6 fokot jelentettek.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 7,2 fok volt, - százéves átlagnál 2,2 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 771 mm, erősen emelkedik.

várható időjárás csütörtök estig:

felhőátvonulások, szerdán szórványos futó esőkkel, futó havasesőkkel, a magasabb fekvésű helyeken futó havazással, csütörtökre már valószínűleg csapadék nélkül.

az élénk, sokfelé erős, a dunántúlon helyenként viharos északi, északkeleti szél csak lassan mérséklődik, hideg idő.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0, minusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökre 3-7 fok között.

a duma vizállása budapestnél 165 cm./mti/

13.10/11

Tó13^{uo}

- 29 -

bb 44. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 óráig
se/um cz 1973. október 24.

1. népfront az ifjúságért
2. fogászati hónap
3. a liszt ferenc társaság hírei
4. felvonó a tapolcai barlangban
5. diabetes kongresszus
6. toxikológiai állomás veszprémben
7. az ellátmányból sikkasztott
8. állami hitel gépiparra
9. táncművészeti szakközépiskolai szak
10. oktatástechnikai központ
11. ifju muzeumbarátok klubja
12. nyit a madách kamaraszínház
13. budapest levegőegészségügye
14. szakmunkástanulók üdülése
15. újabb zsiguli-típus
16. a dunai vasmű szocialista brigádjai
17. háromszoros buzatermés
18. közlekedési balesetek
19. áramütés
20. a balatonról
21. focik fogadta leszecskót
22. háromszáz lóerős traktor
23. leesett az első hó
24. a fejér megyei tanács ülése
25. rugógyártó üzem
26. kiállítások kisvárdán
27. utlejárások
28. segítőszándék ..
29. építésügyi filmpapok
30. új orvosok szabócsban
31. elfogták petz jánost
32. várostörténeti tanácskozás
33. bolgár építészek vas megyében
34. kiállítás szombathelyen
35. üzemi tárlat
36. együttműködés
37. meggyógyultak az ételmérgezésesek
38. jugoszláv fiatalok
39. fehérben a bükk
40. jelölőgyűlések tapasztalatai
41. természetvédelmi bizottság
42. tiszta 11.
43. időjárás
44. hírjegyzék

13.10/um

- 30 -

bb. 46. építőbrigádok a nagycsaládosokért és a gyermekekért
- szocialista brigádvezetők tanácskozása

t sb/tr/11 cz

1973. október 24.

az utóbbi egy évben harmincöt családi ház építését segítették „kalakában”, társadalmi munkában a 21-es építőipari vállalat szocialista brigádjai - jelentették be az ország szocialista közösségei vezetőinek vállalati tanácskozásán. első sorban a nagycsaládos dolgozók gondjait enyhítették az önként vállalt közös támogatással. többek között kókai Mihály 15 tagú szocialista kőműves brigádja négy családi házat épített fel, s részt vett a társadalmi segítségnyújtásban radnai György építészvezető is, aki az új otthonokat tervezte. a 35 házból 20-ba már beköltöztek a boldog családok, s rövidesen megtarthatják az avatást a hátralévő új lakásokba is.

a szocialista brigádvezetői tanácskozáson elhangzott beszámolókból kitűnt, hogy a vállalat 140 szocialista brigádjának tagjai nemcsak közvetlen munkatársaikat segítették. bekapcsolódtak az egy üzem egy iskola mozgalomba, s az idén tanévkezdésig öt budapesti általános iskola és egy óvoda, valamint a zsámbéki általános iskola és a kartali óvoda tartozását végezték el. különösen nagy részt vállalt a társadalmi munkából kovalik László szocialista festő brigádja, amely a váci utcai zenei általános iskolában összesen 30 tanterem és egyéb helyiség, folyosó kímészeléséről, festéséről gondoskodott.

a tanácskozás résztvevői a szocialista brigádmozgalom fejlesztéséről szólva állást foglaltak, hogy a vállalati feladatok maradéktalan teljesítésében nagy figyelmet fordítanak a lakosság a szocialista társadalom széles rétegeit érintő munkákra. így elhatározták, hogy az óbudai lakótelepen meggyorsítják a bevásárló központ építését, s határidő előtt adják át a török-bálinti nagy raktárközpont szociális létesítményeit. elhatározták, hogy újabb vállalatokkal erősítik a nagy családos dolgozók és a gyermeknevelő intézmények társadalmi támogatását is.

/mt1/

--

- 31 -

13.20/11

Tóth

bb. 48. ipari vezetők aktivallése szolnokon

vid/ll cz

1973. október 24.

ipari aktivallást tartottak szerdán szolnokon a megyében működő minisztériumi és helyi ipari vállalatok, valamint az ipari szövetkezetek vezetőinek részvételével. az egésznapos tanácskozáson - amelyen szolnok megye iparának, építőiparának, közlekedésének egyéves mérlegét készítették el, - részt vett és felszólalt dr. gergely istván a megyei pártbizottság első titkára.

tóth jános a megyei pártbizottság titkára vitaindító előadásában részletesen foglalkozott a termelés hatékonyságával a szolnok megyei ipari gazdaságossági mutatóival. a vállalatok mezőnyében, a termelékenységet vizsgálva találni kiemelkedőket - a tiszamenti vegyiművek, az olaj és gáztermelő vállalatok, tartoznak többek között ebbe a csoportba - az összkép azonban kedvezőtlen. az ipar elmúlt évi termelésnövekedésének hetven százaléka új munkások foglalkoztatása révén valósult meg. míg országosan csaknem száz százalékban az élőmunka termelékenysége növekedése fedezi az öt éves terv végéig várható termelésnövekedést, szolnok megyében ez az arány csuán harminc százalék.

a kedvezőtlen és az ideai gazdálkodási évben sem javuló tendencia okai között szerepel a lassu műszaki fejlesztés, a gazdaságtalan termékek nagy száma, az üzem- és munkaszervezés korszerűsítésének elhanyagolása. az alacsony termelékenységekben közrejátszik az is, hogy az elmúlt három évben több mint tízezer új munkást vettek fel a megyei iparfejlesztési terv alapján elkészült gyárakba, üzemekbe. az iparfejlesztésre szükség volt - hangsúlyozta az előadó - de ezután a gazdaságossági, termelékenységi szempontok alapján kell dönteni a további fejlesztéseknél, a termékszerkezet kialakításánál.

aktivallés másik, nagy vitát kiváltó témája a szolgáltató ipar megyei helyzetéről készített elemzés volt. a minisztériumi vállalatok és néhány helyi ipari vállalat eredményeitől eltekintve szolnok megyében eddig nem sikerült megvalósítani sem az ez évi, sem az öt éves terv első három esztendőjére tervezett fejlesztéseket. a megye hatvanhét ipari szövetkezete közül ebben az évben harmincnégy ktsz-ben csökkent a szolgáltatás értéke. a lemaradásért elsősorban a szövetkezeteket terheli a felelősség, mondták el az aktivallésen - jellemző, hogy az utóbbi években támogatással épült szolgáltatóházak egy részében az átadás után irodákat, árutermelő részlegeket rendeztek be, sőt egyes szövetkezetek bérbe adták ezeket az épületeket más vállalatoknak, termelőszövetkezeteknek./mti/

--

- 32 -

13.20/1l

Tóth⁰⁰

bb 45. békegyűlések bács-kiskun megyében

vid/um cz

1973. október 24.

a moszkvai béke-világkongresszust köszönti bács-kiskun megye. a csütörtökön kezdődő kongresszus tiszteletére szerdán a megye két városában volt békegyűlés a hazafias népfront és a ktsz rendezésében. a vidék legnagyobb iparitanuló iskolájában, a kecakeméti 607-es ipari szakmunkásképző intézetben délelőtt megtartott ifjúsági gyűlésen a megyeközpont valamennyi szakmunkásképző intézetének küldöttei is részt vettek. kiskőrösön, petőfi sándor szülőhelyén délután a művelődési központ nagytermében volt békegyűlés.

a következő napokban egyebek között a több-nemzetiségű bácska vidék központjában, baján kerül sor újabb békegyűlésre, a moszkvai kongresszus alkalmából./mti/

--

bb 47 .csütörtökön budapestre érkezik az angol kereskedelem-és iparügyi csucsminiszter

i sl/gg um cz

1973.október 24.

dr. ajtai miklósnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökének meghívására csütörtökön budapestre érkezik peter walker angol kereskedelem-és iparügyi csucsminiszter. a miniszter ezzel viszonzza dr. ajtai miklós 1971 májusi angliai látogatását, amikor a magyar miniszterelnökhelyettes john davies akkori angol kereskedelem-és iparügyi csucsminiszterrel a két ország gazdasági és műszaki tudományos együttműködéséről tárgyalt.

az 1971 .találkozó óta előrehaladás tapasztalható a magyar-angol gazdasági kapcsolatokban. a különböző vitás kérdések rendezésére és az árucseré egyensúlyi helyzetének javítására 1972 márciusában magyar-angol kereskedelmi vegyesbizottságot hoztak létre, ugyanakkor együttműködési megegyeződést is aláírtak arról, hogy a két kormány kölcsönösen megkönnyíti a gazdasági, ipari és műszaki együttműködés fejlesztését, szoros kapcsolatok kialakítására ösztönzi az érdekelt vállalatokat, intézményeket. hosszulejáratu gazdasági és kereskedelmi megállapodást is aláírtak, amely 1974 december 31-ig szabályozza a magyar-angol kereskedelmet és a többi között előírja a magyar exportot akadályozó diszkriminatív intézkedések fokozatos megszüntetését.

/folyt.köv./

13.25/um

Tóth⁰⁰

- 33 -

bb 47. /caültörtükön ...folyt./um

az azóta elért eredmények biztatóak. a magyar export hosszú évekig tartó stagnálása 1972-ben megszűnt, és 1971-hez viszonyítva 25 százalékkal emelkedett. ugyanakkor az angliából származó import 10 százalékkal nőtt, vagyis a magyar passzívum évek óta tartó növekedése megállt. Magyarország 1972-ben 11,8 millió fontért vásárolt, vagyis a deficit, a forgalom lényeges növekedése ellenére az előző évihez hasonlóan 11 millió font körül mozgott.

kivitelünkben továbbra is a mezőgazdasági és élelmiszeripari cikkek a legjelentősebbek, ezek részaránya 40,4 százalék, míg az export egyharmada fogyasztási iparcikk. viszünk ki bizonyos nyersanyagokat is, mindenképp gyógyászati alapanyagokat, kész bőröket, alumíniumipari termékeket. az utóbbi időben a legjelentősebben a magyar gépipari termékek exportja nőtt. a gépipari cikkek részesedése az előző évi 6 százalékról 1972-ben 10,4 százalékra emelkedett, és választékában is bővült. a hagyományos szerzőgépeken kívül telefonközpontokat, rádiócsöveket és egyéb híradástechnikai termékeket is szállítanak magyar vállalatok az egyesült királyságba.

az angliából származó importunk 47 százaléka nyersanyag, mindenképp vegyianyag, amelynek behozatala továbbra is emelkedik. számottevő mennyiségben vásárolnak magyar vállalatok textilnyersanyagokat is angliából Magyarországon az angol gépek is versenyképesek, kelendők.

az 1972-ben létrehozott magyar-angol kereskedelmi vegyesbizottság 1973 márciusában már megállapíthatta, hogy a két ország kereskedelme mindkét irányban kedvezően fejlődik, jóllehet az angliába irányuló magyar export még mindig sokkal kisebb, mint az angliából származó import. az angol fél is egyetértett abban, hogy további erőfeszítések szükségesek a kereskedelem kiegyensúlyozottabb bővítésére. a gyorsabb ütemű fejlődést még akadályozzák a közös piaci import-korlátozások, amelyek a magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitelét teszik bizonytalaná. iparcikkeink exportjának nagyobb mérvű növelését az ipari kooperáció, a műszaki-tudományos együttműködés fokozása segítheti. a most sorra kerülő budapesti tárgyalásoktól magyar gazdasági körökben azt várják, hogy a gazdasági és a műszaki-tudományos együttműködés kérdéseiben egyaránt újabb lehetőségeket sikerül feltárni. /mt1/

13.32/um /font értékű árut szállított Angliába, s onnan 22,9 millió

Tollkof

bb 49. továbbra is a pasztell a divat - selyemkiállítás nyílt

t kg/gg um cz

1973. október 24.

selyem az ültözködésben címmel kiállítás nyílt szerdán a tit bocskai uti stúdiójában, ahol a magyar selyemipari vállalat legkorszerűbb termékeit láthatja a közönség. a bemutatott ruhaanyagok többsége poliészterrel dúsított selyem, de sok közöttük a lennél, pamuttal és más anyagokkal kevert selyem is.

a kiállítás megnyitásának alkalmával divatbemutatót tartottak, ahol a selyemipari vállalat termékeiből készült ruhákat sokasítottak fel a modellek. az igényeknek megfelelően az ültözések többsége pasztellszínű. a hagyományos nyomott minták mellett új termékként megjelent az öntött festékekkel tarkított selyemszövet is. a külföldről vásárolt berendezés egyedi mintát fest a szövetbe. az ilyen eljárással festett anyagok nagyrészből blúzok, nyári és tavaszi ruhák készültek, amelyeket a manökenek be is mutattak. a divatbemutatón szereplő kabátok, kosztümök, nadrágok hamarosan az áruházakban is kaphatók.

a kiállítást a xi. kerület bocskai ut 35. alatt október 26-ig tekintheti meg a közönség. /mt1/

bb 50. a világtakarékossági napok komárom megyei megnyitója

vid/um cz

1973. október -4.

szerdán rendezték meg tatán a világtakarékossági napok komárom megyei megnyitóját. herczeg lászló, az otp megyei igazgatója tájékoztatót tartott a takarékosági mozgalom helyzetéről. ismertette, hogy az idén 120 millió forinttal emelkedett a lakosság betétállománya, és elérte az egymilliárd háromszázharmincmillió forintot. ez az eddigi legmagasabb összeg, amelyet takarékbba tett komárom megye lakossága. a különböző hitelek nyújtásával jelentős segítséget ad az otp a lakosságnak. az elmúlt 12 év alatt több mint egymilliárd forint értékű tartós fogyasztási cikket vásárolt a lakosság, s ehhez 800 millió forint kölcsönt kapott a takarékpénztártól. ugyanennyi idő alatt 10.500 lakást építettek fel otp kölcsön igénybevételével. ma már a megyében készülő összes lakás 90 százalékánál a takarékpénztár aktívan közreműködik. saját beruházásából pedig ebben az öt éves tervben 2300 korszerű új lakást épít.

/folyt.köv./

13.37/um

Tollkof

- 35 -

bb 50./ a világtakarékossági ...folyt./um

oa megnyitó Unnepeken kiállításon mutatták be a takarékos-
sági mozgalom eredményeit. ez alkalommal nyújtották át az otp-s
dolgozóknak a fáy andrás díjat, kiemelkedő munkájuk elismerése-
ként. a nemzetközi méretű esemény részeként komárom megyében no-
vember 10-ig tartanak takarékosági napokat. ezalatt emléké-
ret kapnak a takarékos tanulók, és megjutalmazták azokat a pe-
dagógusokat is, akik már 20 éve népszerűsítik az iskolákban a ta-
karékoskodást./mti/

--

bb. 51. kamaratárlat sorozat

vid 11 cz

1973. október 24.

negyedszerre nyitja meg kapuit a békés megyei népujság
kamaratárlat sorozata. a fiatal festők, szobrászok, iparművé-
szek bemutatása a cél, ezért eddig kereken negyven fiatal
alkotóművész munkáit sikerült megismertetni. az idei évad
premierje szerdán volt. ez alkalommal - tekintettel a hazai
szlovákság közelgő kongresszusára - a tótkomlói származású
szlovák anyanyelvű zslánka istván naiv festőalkotásait láthat-
ják az érdeklődők. a 72 éves naiv festő főként a szlovák la-
kosság ősi szokásait élet és munkakörülményeit örökölte meg
ez ecset segítségével. a megnyitón filadelfi mihály költő méltó
tata a kiállító naiv festőmunkáit, s a békéscsabai szlovák
iskola énekkara adott műsort./mti/

--

bb. 52. befejeződött az országos népesedéspolitikai ankét gyu-
lán

vid 11 cz

1973. október 24.

a kétnapos országos népesedési tanácskozás szerdán véget-
ért gyulán. a tanácskozás napján, szerdán kilenc előadás hang-
zott el, egyebek között a védőnők szerepéről, a megyei egész-
ségnevelési csoport és a vöröskereszt együttműködésének fon-
tosságáról, a vöröskereszt családvédelmi tevékenységéről és e-
gyéb aktuális témáról hallhattak szakmai véleményt a je-
lenlévők. a kétnapos tanácskozás záróbeszédét hantos jános a
magyar vöröskereszt országos főtitkára tartotta, aki rendkívül
hasznosnak ítélte a gyulai találkozót./mti/

--

- 36 -

Tótkomlói

bb 53. közlekedési tanácskozás győrött

vid-ju -cz

1973. október 24.

győrött a megyei tanács székházában, a megyei szállítási
bizottság személyszállítási albizottsági ülésen a megyei jogú
város helyi tömegközlekedésének fejlesztéséről tanácskoztak
szerdán. tóth lajos a győr-sopron megyei tanács közlekedési
csoportvezető főmérnöke elmondotta, hogy a gyorsan fejlődő
város tömegközlekedésében a legfőbb gondot a rendkívül rossz
városszerkezet okozza. a városközpontban elhelyezett vasúti
csomópont vasutvonalai és a városon átmenő három folyó fel-
szabdalták a város területét. az utvonalak és folyókra épít-
ett hidak korszerűtlenek, keskenyek, és teherbírásuk kor-
lázott. az egyik városrészek között épült rossz vonalvezeté-
sű utak nehezítik a közlekedést. elsősorban a járműforgalom. ennek
enyhítésére a negyedik öt éves terv hátralévő két évében rend-
kívüli céltámogatásként mintegy 53 millió forintot fordítá-
nak. ebből az összegből a legégetőbb feladatokat oldják meg.
a város autóbuszforgalmának irányítására, a leendő stadion
mellett egy autóbusz irányító központ épül, s ezenkívül a ter-
vezettnél 12 millió forinttal többet juttatnak a volán vál-
talatnak, további autóbuszok vásárlására./mti/

--

bb 55. világítástechnikai bemutató komáromban

vid/fm-ju -cz

1973. október 24.

a konsumex külkereskedelmi vállalat rendezésében szer-
dán kétnapos világítástechnikai bemutató kezdődött komárom-
ban, ahol csehszlovák és ndk-beli külkereskedelmi vállalatok
képviselőivel ismertetik meg a legújabb magyar gyártmányú csil-
lárokat, különféle lámpatesteket. ez az első alkalom, amikor
a konsumex a külföldi partnereket a termékeket gyártó üzemek
képviselőivel együtt hívta meg eszmecsereére. szombathelyi, szar-
vasi és hódmezővásárhelyi üzemek képviselői vettek részt a be-
mutatón, amelyen 180 féle terméket sorakoztatnak fel./mti/

--

13.50/ju

Tótkomlói

- 37 -

bb. 54. sajtótájékoztató a korszerű export-csomagolásról - épül a volán új „csomagolóanyag kombinátja,,

t/sz/gg/rj -cz

1973. október 24.

Szerdán sajtótájékoztatót tartottak a volán 23-as számú vállalat exportcsomagolási tevékenységének fejlődéséről, távlati terveiről, lehetőségeiről.

tapolczai kálmán, a volán tröszt vezérigazgatója többek között elmondta, hogy a volán 23-as számú vállalat öt évvel ezelőtti megalakulása óta évente mintegy 20-25 százalékkal bővíti termelését.

a csomagolás olyan - ma már - ipari tevékenység, amelynek alapvető célja segíteni a különböző termékek gyors, biztonságos szállítását, a termelőtől a fogyasztóhoz való eljuttatását. a raktározás, a szállítás alatt az árukat vegyi, mechanikai stb. sérülések fenyegetik. az ezek elleni védekezés a csomagolás korszerű formáinak pontosságát igazolja.

a vállalat kidolgozta az exporttermékek részben fogyasztói csomagolásra is alkalmas módszereit, mintateremben mutatják be az érdeklődőknek a csomagolóanyagokat és technológiát. a volán 23-as számú vállalat általában nem szériatermékeket csomagol, hanem elsősorban egyedi, gépipari, műszeripari, vagy laboratóriumi berendezéseket. ma már csaknem 2500 -féle árura dolgozták ki a csomagolástechnikát, az ezzel szemben támasztott igények magasak, hiszen többek között a miniatürizálás, a törekeny áruk megvédése, a mozgáscsillapítás és rezgésgátlás, a korrozio elleni védelem követelményeit kell figyelembe venni.

a vállalat közép-európa legnagyobb export-csomagoló cége. távlati fejlesztési terveik között meg kívánják oldani az egyik legnehezebb munkát, a ládaszögezés gépesítését, fokozni fogják a műanyag és kombinált csomagolószerek kifejlesztését. egyébként már megkezdtek az új, korszerű üzemszarnok és a hozzátartozó szociális létesítmények építését. a kozma utcai komplett új létesítmény körülbelül 200 millió forintos összeruházást igényel. a tervek szerint 1975-től itt gyártják majd a legkorszerűbb angol, nszk-beli és svéd gépekkel a különböző burkoló-anyagokat. emellett természetesen fokozatosan továbbfejlesztik majd a mintegy 120 fővárosi és vidéki telephelyüket is. /mti/

- 38 -

14.05 rj

To 1440

bb 56. a felnőtt ifjúság és az irodalom - országos irodalmi tanácskozás szekszárdon

vid/um cz

1973. október 24.

szekszárdon „a felnőtt ifjúság és az irodalom,, címmel országos irodalmi tanácskozás kezdődött szerdán. a magyar írók szövetsége gyermekirodalmi és ifjúsági szakosztálya a tolna megyei könyvtár és kisz-bizottság közreműködésével immár harmadik alkalommal tartja tolna megye székhelyén az ifjúság nevelésével kapcsolatos irodalmi kérdéseket megvitató találkozóját írók, kritikusok, kiadó-vállalati és ifjúsági vezetők, könyvtárosok és népművelők részvételével. a babits mihály művelődési központban rendezett és két napon át tartó tanácskozás első napján vadóc kálmán tolna megyei könyvtárigazgató üdvözlő szavai után dobozy imre, a magyar írók szövetségének főtítkára tartott élénk figyelemmel kísért bevezető előadást. egyebek közt azt hangsúlyozta, hogy a felnőttek - köztük az írók is - mélyebben ismerjék meg bonyolult korunk mai ifjúságát, jobban értsék meg a fiatalokat, s egyenlő félként beszéljenek velük. mindinkább szóhoz kell juttatni a fiatal írókat is - hangoztatta. az írószövetség főtítkára a tolna megyeieknek átadta a már hagyományossá vált egri és szekszárdi irodalmi találkozók irásiban egybe- gyűjtött felszólalásait.

ezután illés lajos irodalomtörténésznek, a móra kiadó főszerkesztőjének vitaindító tartalmas előadása hangzott el.

a tanácskozáson részt vett baranyai tiber, azmszmp központi bizottságának titkára, tolnai ferenc, a tolna megyei pártbizottság titkára, borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára és varjas jános, a tolna megyei kisz bizottság titkára is. a kerekasztal melletti tanácskozást csütörtökön is folytatják. ebből az alkalomból a tolna megyei könyvtár a témához kapcsolódó művekből könyvkiállítást is rendezett a megyei művelődési központ márványtermében. /mti/

Tisztélyvezető helyettese - -

bb 57. jogászok a vásárlókért - tanácskozás győrött

t sb/tm um cz

1973. október 24.

a belkereskedelmi minisztérium szerdán győrött tanácskozást rendezett, amelyen öt megye - fejér, győr-sopron, komárom, vas és veasprém - kereskedelmi szerveinek jogtanácsosai, a kereskedelmi felügyelőségek vezetői, valamint a bíróságok és az ügyészségek képviselői a vásárlók jobb ellátását segítő jogi kérdésekről tárgyaltak.

/folyt.köv./

14.25/um

- 39 -

To 1440

bb 57. /jogászok ...folyt./um

az utóbbi években jórészt megváltozott a vállalati kapcsolatok jellege, növekedett a szerződéses kapcsolatok jelentősége, ezért kell tisztázni számos olyan jogi kérdést, amelynek megoldása lehetővé teszi, hogy a kereskedelmi vállalatok jobban érvényesíthessék a termelőknél a lakosság igényeit. fontos feladat, hogy a biztonságos és a változó vásárlói igényekhez rugalmasan alkalmazkodó árúellátásról gondoskodjanak.

a győri tanácskozási az első rendezvénye annak az országos eligazításnak, amelynek célja a termelő és a kereskedelmi vállalatok, a nagy- és kiskereskedelmi vállalatok kapcsolatában felmerülő jogi problémák megoldása. nagy figyelmet fordítanak a kereskedelmi vállalatok közötti gazdasági együttműködés javításának jogi lehetőségeire, a a szerződésben meghatározott árak stabilitására is, ami különösen fontos feladat a fogyasztói érdekvédelemben. győrt, a a később sorra kerülő regionális tanácskozásokon megvitatják azokat a jogi lehetőségeket is, amelyeknek kihasználásával -ugyancsak a fogyasztók érdekében - fel lehet oldani a folyamatos termelés és a szezoncikkek vásárlásának, illetve a folyamatos fogyasztás és a szezonális termelés ellentmondásait. /mt1/

-. -

bb 58. dr. madas andrás finnországba utazott

gg um cz

1973. október 24.

szerdán dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes vezetésével küldöttség utazott helsinki a magyar- finn mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti munkacsoport ülésére. /mt1/

-. -

bb 59. hatékony fellépést az etikai vétségek elkövetői ellen - az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete elnökségének ülése

t vt/fk um zs cz

1973. október 24.

az egészségügyi dolgozók, az orvosok zöme országsszerte - így a fővárosban is - becsülettel helytáll munkájában, magáévá teszi a szocialista egészségügy céljait és áldozatkészen tevékenykedik azok megvalósításáért. a betegek többsége elégedett az egészségügyi ellátással, azt etikusnak tartja.

/folyt.köv./

- 40 -

14.47/um

NA 15°

bb 59. /hatékony fellépést ...folyt./um

előfordul azonban, hogy a betegellátás egyes helyeken mechanikus, nem humánus jellegű, a betegekkel nem foglalkoznak megfelelően. az ilyen tapasztalatok akaratlanul is arra ösztönzik az érintetteket, hogy anyagi juttatással próbálják biztosítani a maguk számára az igényelt ellátást - állapította meg szerdai ülésén az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének elnöksége, amely az új egészségügyi törvény végrehajtásáról, az etikai helyzet alakulásáról tárgyalt.

az elnökség megállapította, hogy az új egészségügyi törvény hatályba lépése óta javult az etikai helyzet, de mélyreható változásról egyelőre nem lehet beszélni, annak ellenére, hogy az állami és társadalmi szervek ennek érdekében már eddig is komoly erőfeszítéseket tettek. a további előrelépés ügyében különösen sokat tehetnek az egészségügyi intézmények vezetői azzal, ha fokozott felelősséget éreznek a rájuk bízott kollektív munkájáért, magatartásáért, szigorúan megkövetelik a rendtartás előírásainak betartását. állást foglalt a szakszervezet elnöksége amellett, hogy csak a becsületes orvosokra támaszkodva - és ezek vannak többségben - lehetséges az etikai helyzet fokozatos javítása, az egészségügyi törvény maradéktalan végrehajtása.

a felszólalók a vitában rámutattak arra is, hogy a betegek között még elég nagy számban találhatók olyanok, akik szinte elképzelhetetlennek tartják, hogy ellenszolgáltatás nélkül is megkapják a korszerű egészségügyi ellátást. alapvető jelentőségű ezért annak bizonyítása, hogy a magasszintű ellátás semmiféle feltétellel nem függ össze sem a rendelő intézetekben, sem a kórházakban, klinikákon vagy másutt. fontos és szükséges, hogy az egészségügyi intézmények állami és szakszervezeti vonalon egyaránt több bátorítást kapjanak ahhoz, hogy hatékonyabban lépjenek fel az etikai vétségeket elkövetőkkel szemben. /mt1/

-. -

felhasználható 19.30 óra után !

bb 61. megkezdődött a hangversenyévad szombathelyen

vid/um fm cz

1973. október 24.

szombathelyen szerdán kezdődött meg az 1973-74. évi hangversenyévad. az első koncerten - a tanítóképző intézet nagytermében - a szombathelyi szimfonikus zenekar szerepelt petró jános vezényletével. /mt1/

-. -

- 41 -

14.55/um

NA 15°

bb.63. Mihail Leszecsco látogatása a Ganz-mávagban

sl/tm/p -cz

1973. október 24.

Mihail Leszecsco, a Szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese, a magyar-szovjet gazdasági és műszaki tudományos együttműködési kormányközi bizottság szovjet tagozatának elnöke szerdán a Ganz-mávag mozdony-vagon és gépgyárba látogatott. Utjára elkísérte Lázár György, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke, dr. Horgos Gyula, kohó- és gépipari miniszter, dr. Szita János miniszterhelyettes a nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetője. A vendégek, Csergő János vezérigazgató, Rachfát László, a pártbizottság titkára, Szabó Géza, a vállalati szakszervezeti bizottság szervező titkára és Bodnár Ödön, a Kisz bizottság titkára fogadták. A gyár életéről, munkájáról Csergő János vezérigazgató adott tájékoztatást. A vendégek ezután megtekintették a vállalat vagon-motor- és mozdonygyár-egységeit. /mti/

bb.60. embargó feloldásig!

Losonczi Pál beszéde

vid/fm/gné /p -cz

1973. október 24.

A szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Losonczi Pálnak, az elnöki tanács elnökének ma sajtótájékoztatójában elhangzó beszédét, keretet később adunk.

x x x

- Mezőgazdaságunk általános helyzetét az erőteljes fejlődés jellemzi, az összehasonlítást kiállja a népgazdaság többi termelő ágazatával, sőt a nagyvilág mezőgazdaságával való összehasonlítás során sem kell szégyenkeznünk, -mondotta bevezetőben - az eddig elért szint, a biztató kilátások egyenes és közvetlen eredményei a párt immár másfél évtizede töretlen agrár- és szövetkezetpolitikájának, amelyet 1957 júniusában tételen is megfogalmaztak az MSZMP agrárpolitikai tézisei.

- Mezőgazdaságunk szocialista átalakulásának és fejlődésének története azonban ennél hosszabb időszakot ölel fel. Az idén 25 éve annak, hogy a magyar falu megtette az első lépést a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság megteremtésének útján. A tudományos megközelítés alapvetően két szakaszra osztja a magyar szövetkezeti nagyüzemi mezőgazdaság kialakulásának vázlatos történetét. Az első időszaknak az 1949-től 1956-ig terjedő időt, míg a másodiknak az 1957-tel kezdődő, és mindmáig le nem zárt korszakát tekintik.

/folyt köv. /
15.15/p

42-

NA 16⁶⁰

bb.60. Losonczi Pál.....1.folyt. /p

- ma már lehet azon vitatkozni, hogy időszerű volt-e akkor létrehozni szövetkezeteket vagy sem?; hogy a nehézségek, túlzások, túlkapások nem ebből fakadtak-e? az akkori pártvezetés alapvető hibái sem vetnek árnyékot azokra a becsületes, tiszta szándéku, a szocialista nagyüzemi mezőgazdaságban a jövőt, a múlt meglátó tisztes és százezres paraszti tömeg hősiességére, amely bátran vállalta az uttoró küldetését 1949-ben, sőt ezt megelőzően és ezt követően is.

- a mezőgazdasági szocialista nagyüzemek ez a nem túlságosan nagy és nem kizárólag szegényparasztokból álló tömege képviselte és jelentette a folyamatosságot, az alapot a szövetkezetek mozgalomban. Az ő hitükre, az ő felelősségükre, az ő eredményeikre alapozta a párt az 1957 nyarán megfogalmazott agrártéziseinek célkitűzését. A párt újjáfogalmazott agrárpolitikája lett a kiindulópontja a későbbi sikeres kollektivizálásnak, majd a szövetkezetek megszilárdulásának, területi kialakulásának, nagyüzemi keretei, belső rendje és szervezete megformálásának. Az 1959-1961-es átszervezés sikere alapvetően azon múlott, hogy szövetkezeink - amelyeket az ellenforradalom sem tudott szétverni - bizonyítani tudták a nagyüzem fölényét.

- új és még ma is tartó korszakot nyitott a termelőszövetkezetek életében és történetében a gazdaságirányítás reformja, az önálló vállalati gazdálkodás gazdasági feltételeinek megteremtése. Itt mindjárt hozzátesszem, hogy a szövetkezeti gazdálkodásban már ezt megelőzően is nagyon sok olyan elem érvényesült és hatott, amelyet az új gazdaságirányítási rendszer törvényezőre emelt. Érvényesült részben az önállóság, a jövedelemre alapozott gazdálkodási rendszer, sőt a tagok érdekeltsége, - még akkor is, ha ez az érdekeltségi rendszer nem volt olyan, mint ma. A mezőgazdasági termelőszövetkezetekben már közel tíz esztendője megszűnt a tervektelezettség, - akényérgabona kivételével - ami lehetőséget adott a gazdaságoknak a nagyfokú önállóságra, a gazdaságos vételesszerkezet kialakítására. Azóta az idő már igazolta, hogy a mechanikus tervlebontható rendszer nélkül tervszerűbben, nemcsak többet, hanem jobbat is és nagy biztonsággal képes termelni a mezőgazdaság.

- gazdaságirányítási rendszerünk bevezetése óta, és ennek eredményeként a szövetkezeti mozgalom nagy léptekkel jutott előbbre gazdasági, politikai és társadalmi vonatkozásban egyaránt.

/folyt köv. /
15.20/p

-43-

NA 16⁶⁰

bb.60. Losonczi pál.....2.folyt /p

eredményeinket a számok nyelvén különböző oldalról közelíthetjük meg. ha az ellátásunkra gondolunk, -mármint élelmiszer-ellátásunkra, -akkor azt mondhatjuk, hogy az jó. a mezőgazdaság termelése évek óta biztosan fedezi a hazai piac szükségletét a z alapvető élelmiszerekből és ipari nyersanyagokból. termelési ter-
vét évek óta túlteljesíti. különösen figyelemre méltó és örven-
detes tény, hogy a meglehetősen szeszélyes és szélsőséges időjá-
rás sem befolyásolja immár évek óta alapvetően a terméseredmé-
nyeket.

- tudjuk, hogy vannak még problémák, - folytatta beszédét
Losonczi pál - akadozik a zöltségellátás, nem kielégítő a cu-
korrépatermelés. a szarvasmarha tenyésztés-tartás, a tejellátás
a fellendülés kezdeti szakaszában van. a problémák megoldása tul-
nő a mezőgazdasági üzemek keretén. társadalmi figyelmet, törő-
dést és az eddiginél is nagyobb anyagi ráfordítást igényel.

- azt hiszem, itt helyénvaló emlékeztetni arra, hogy a me-
zőgazdaság eddig még mindig megoldotta azokat a feladatokat,
amelyeket a párt és a kormány állított elé. gondolok itt kenyér-
ellátásunk hazai termésből való fedezésére, a takarmánygabona-
ellátásra, gabonából exportálni is tudunk. a parasztság szorgalm-
ma tehetsége és hozzáértése azért eredményezhette ezt, mert olyan
szövetséges volt és van, mint a haza sorsáért felelősséget ér-
ző, felelősséget vállaló, a parasztságnak erkölcsi, politikai,
ideológiai és gazdasági segítséget adó magyar munkásosztály.

- tulajdonképpen ebbe a folyamatba ágyazható bele az a
mindjobban előtérbe kerülő, megoldásra váró nagy kérdéscsoport
amelyet a korszerű módszerek, a legkorszerűbb módszerek vagy a
koncentráció fogalmakkal szokásos jelölni. maga a megoldás,
a kivitelezés azonban korántsem olyan egyszerű, mint az elvi fel-
ismerés, - nemcsak és nem kizárólag anyagi, pénzügyi vonat-
kozásai miatt. van ennek ugynevezett szubjektív oldala is. két-
ségtelen, hogy a kérdés teljes, alapvető megoldásának óriási a-
nyagi kihatása van. e feltételek előteremtése időt, erőfeszítést
és türelmet igényel az egész társadalomtól. anyagi, műszaki vonat-
kozásban már jelentős lépéseket tettünk ezen az uton.
bizonyos, hogy a népgazdaság fokozatosan lehetőséget teremt az
ilyen jellegű nagy beruházásokra.

/folyt köv. /
15.30/p

11610

-44-

bb.60. Losonczi pál.....3.folyt /p

- a legkorszerűbb módszerek, a kívánatos és eszményi
koncentráció a mezőgazdaságban sem egycsapásra jön létre.
nem árt szem előtt tartani a fokozatosság és a párhuzamosság
alapvető elvét. ahol nincsenek meg a legkorszerűbb termelési
eljárások, módok megteremtésének anyagi és személyi feltételei,
ott az ugyane cél irányába mutató egyszerűbb lehetőségekkel kell
élni. még nem merítettük ki azokat a hatalmas tartalékokat,
amelyek a közös vállalkozásban, a termékek tovább-feldolgozásában,
vagy a közvetlen értékesítésben rejlenek - hogy csak néhány
dolgot említsek.

- a korszerűség, a centralizáció csak akkor hozhatja meg
a várt eredményt, ha körültekintően, meggondoltan jut uralomra;
ha megfelel a fogyasztó elvárásának, a termelő elkötelezettségé-
nek: jó árut, viszonylag elfogadható áron előállítani. mindez
nem egyszerűen a mezőgazdaság, „belügye”, a mezőgazdaság a nép-
gazdaság alapvető területe, nemcsak az ellátás, hanem az egész
nemzetgazdaság szempontjából.

- ismeretes, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar
egyik legjelentősebb devizaforrásunk. az ebből eredő devizabevéte-
lünk évről évre számottevően emelkedik. 1960 óta megnégyszere-
ződött az ebből szerzett dollárbevételeink összege, és az ugy-
nevezett tiszta dollárhozam - vagyis a kivitel és a behozatal
különbsége is - a háromszorosára emelkedett. a szocialista or-
szágokkal lebonyolított kereskedelemben a mezőgazdaság rubelho-
zama nyolcszorosára nőtt.

a továbbiakban Losonczi pál a parasztság társadalmi és
osztályhelyzetében bekövetkezett változásokkal foglalkozott. -
a nagyüzemi gazdálkodás, a szocialista földtulajdon győzelmével
egységes osztállyá lett a parasztság, tulajdonviszonyaiban szoci-
alista lett az egész társadalom, -mondotta. megbonthatatlanná
vált társadalmunk politikai alapja: a munkás-paraszt szövetség.
ezért mondhatjuk azt, hogy a szocialista mezőgazdaság létre-
jötte, megszilárdulása, fellendülése több, mint egyszerű számokban ki-
fejezhető mennyiség. több, mert a magyar szervezetű parasztság
az elmúlt 25 évben évszázadokat fejlődött öntudatban, a termelési,
műszaki ismeretek terén, általános műveltségben, politi-
kai jártasságban, a hatalom gyakorlásában, élete hétköznapi demok-
ratizmusának fejlesztésében, lakáskultúrájában, kulturális igénye-
inek növekedésében. a parasztság egyenjogú, egyenrangú társadalmi ré-
tegből teljes értékű szocialista osztállyá, a munkásosztály ér-
tékes szövetségévé. termelési eredményeivel, a nagyüzem tér-
hódításával párhuzamosan végbement gazdasági felemelkedése. ma
már szinte teljesen eltűnőben van a sok évszázadon át kialakult
szakadék a város és a falu között. a falu, a parasztság életmód-
ban, jövedelmi szintben, szociális ellátottságban a társadalom egé-
szével csaknem azonos szintre emelkedett.

/folyt köv. /
15.40/p

11615

-45-

bb.60. Losonczi pál4.folyt /p

-szocializmust építő nagy munkánk egyik alapvető, egyik legfontosabb tanulsága, hogy az új rendszer, az új világ, a kizsákmányolástól mentes emberek társadalma nem épülhet egyik vagy másik osztály rovására. nem lehet munkás-jólétet teremteni úgynevezett paraszttellenes politikával, gazdaságpolitikával, -mint ahogy ez fordítva fel sem merül. nagy utját jártuk meg a szocialista mezőgazdaság megteremtésének. alapelveink kiállták az élet próbáját. eredményeink igazolják elveink helyességét. a megtett úton azonban nem volt sem sima, sem egyenes, és ma sem mondhatjuk, hogy zökkenőmentes. az mszmp azonban -szilárdan állva a lenini elvek taláiban - meggyőződéssel vallva a munkás-paraszt szövetség, a tényleges és nem formális munkás-paraszt szövetség szükségességét - helyesen ismerte fel a megjárható ut főirányait; képes és kész volt korigálni a menet közben felmerülő hibákat, elhárítani az utból az akadályokat: megteremtette a szükséges összhangot a társadalom követelményei és a parasztság lehetőségei, a gazdasági szükségszerűség és a műszaki haladás igénye között összhangot teremtett a parasztság osztály -, csoport- és egyéni érdekei között. ezért mondhatjuk, hogy a parasztság megtalálta a helyét életének új kereteiben: eszt és szívét adja a közönségnek, élete értelmét látja benne, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint mezőgazdaságunk szép eredményei, elért helyzete, színvonala.

- helyzetünket általában a kedvező tendenciák jellemzik. a szervezeteti termelés és gazdálkodás pályája felfelé ível. a parasztság szorgalmával, eredményeivel méltóképpen válaszolt a munkásosztály történelmi utmutatására, segítségére, támogatására. a munkásosztály, a társadalom kamatostól kapja vissza a mezőgazdaság fejlesztésére fordított anyagi és erkölcsi befektetéseit. a ma szocialista mezőgazdasága a társadalom 25 éves erőfeszítésének közös műve, mint ahogy a még megoldásra váró feladatok is csak közös összefogással hajthatók végre, - mozdította befejezésül Losonczi pál.
/mti/

bb.69. a szocialista vállalatok helye és szerepe a gazdasági növekedésben - wlcsek jend előadása az mszmp politikai akadémiáján.

k kg /fk /fé cz

1973. október 24.-.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának politikai akadémiáján szerdán az építők rózsza ferenc művelődési házában wlcsek jend, a pénzügyi kutatási intézet igazgatója előadást tartott a szocialista vállalatok helye és szerepe a gazdasági növekedésben címmel.

dr. romány pál, az mszmp kb területi gazdaságfejlesztési osztály vezetője nyitotta meg az előadást, amelyen részt vett politikai és társadalmi életünk számos vezető személyisége. /mti/

16.00/p

-46-

Nr 16¹⁰

bb. 62. tizenhárom vas megyei tanácsi vállalatnál közös anyag-gazdálkodást szerveznek gépesített eljárással

vid./p

cz

1973. október . 24.

tizenhárom vas megyei tanácsi vállalat anyag-gazdálkodását közösen szervezik januártól az akkor üzembe lépő megyei számítástechnikai központ segítségével - közölték szerdán szombathelyen azon az ankéton, amelyet a számítástechnikának a vas megyei vállalatok irányításába történő bevezetéséről tartottak. ez a különböző profilu tanácsi üzemszervezet országosan a legnagyobb lesz, amelyiknek ilyen korszerű módszerekkel egységesen irányítják az anyag-gazdálkodását. az egy címszó alatt szereplő tanácsi vállalatok körén túl tizennégy nagy vas megyei vállalata kötött szerződést az 1974 január 1-től üzemszerűen működő komputer központtal számviteli munkája gépesítésére.

a francia gépekkel felszerelt számítástechnikai centrum az eddiginél lényegesen több és szélesebb területet átölelő információt szolgáltat a vezetés hatékonyabbá tételéhez. mindenképp az anyag- és készletgazdálkodás, a bér-gazdálkodás könyvvelési munkáit végzi el a vállalatok helyett. így azok áttekinthető, állandóan friss, több ismerv szerinti csoportosított adatokat kapnak jelentősebb döntéseikhez. a megye szinte minden jelentősebb könnyűipari üzem - ez az ágazat dominál a megye ipari strukturájában - eszerint dolgozik a jövőben, így az országosan ismert sabaria cipőgyár, a lakástextil vállalat, a pamutipari vállalat, a styl ruházati vállalat és a nyugatmagyarországi fűrészek. a megye igen jelentős tejtermelésében irányító szerepet játszó megyei tejipari vállalat is az új gépesítési eljárásra bízta könyvelését. megyén kívüli vállalatok is érdeklődnek a számítástechnikai központ szolgáltatásai iránt. /mti/

2bb.64. tájékoztató a közművelődés aktuális kérdéseiről

1 nm /gg/p zs -cz

1973. október 24.

szerdán tartotta meg első rendezvényét a fővárosi művelődési házában a művelődési intézményvezetők baráti köre. a hallgatóságot köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára tájékoztatta a közművelődés aktuális kérdéseiről.
/mti/

16.10/p

-47-

Nr 16¹⁰

bb 74. Losonczi pál látogatása nógrád megyében

vid-fm szb -cz

1973. október 24.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke szerdán nógrád megyében, salgótarjánba látogatott. a vendéget a megyei pártszékházban géczy jános, az mszmp nógrád megyei bizottságának első titkára köszöntötte és tájékoztatta nógrád megye politikai, gazdasági és kulturális helyzetéről, eredményeiről és gondjairól. az ezsmecserén résztvevett hoffer istván, a megyei tanács elnöke, matuz józsef, a megyei pártbizottság titkára és több más megyei párt-, állami és tömegszervezeti vezető. losonczi pál a délelőtti folyamán géczy jános és hoffer istván társaságában felkereste a lampart zim salgótarjáni gyárát, ahol medved károly, a városi pártbizottság titkára, dianovszky gyula gyárigazgató és angyal andor párttitkár üdvözölte a vendégeket. az ország legnagyobb tűzelőszközgyárában tíz évvel ezelőtt kezdték meg gáztűzhelyek előállítását. időközben kétszáznyolcvan millió forintos költséggel rekonstrukciót hajtottak végre. ennek is köszönhető, hogy az 1963. évi 270 millióval szemben az idén 740 millió forint értékű gáz-, olaj-, villany- és szénttüzelésű kályhát, tűzhelyet gyártanak. a gyár termékeinek egynegyedét exportálják Lengyelországba, az ndk-ba és az nszk-ba. az elnöki tanács elnöke - dianovszky gyula gyárigazgató kalauzolásával - megtekintette a tíz ezer négyzetméter alapterületű gyártócsarnok üzemeit, elbeszélgetett a munkásokkal. a gáztűzhelyszerelésben szabó gyuláné, az április 4. szocialista brigád vezetője köszöntötte az elnöki tanács elnökét, aki bejegyezte nevét a brigádnaplóba.

délután a salgótarjáni arany jános utcai lakásépítkezést tekintette meg losonczi pál, akit a városközpont európai hírű rekonstrukciójáról, a jelenleg folyamatban levő középület- és lakásépítkezésekről fekete nándor, a salgótarjáni tanács elnökhelyettese tájékoztattam salgótarjánban a iv. ötéves terv időszakában háromezer lakás megépítését tűzték ki célul: ebből 1973. végéig kétezer készül el. az arany jános utcai lakótelepen a már befejezett hétszáz lakáson kívül 1976-ig további 715 lakást, tizenhat tantermes iskolát, százötven személyes óvodát, nyolcvan személyes bölcsődét és üzletházat adnak át.

/folyt.köv./

16.50/szb

-48-

NA 17⁰⁰

bb 74. /losonczi pál... 1. folyt./-szb

a városnéző séta után az elnöki tanács elnöke a megyei pártszékházban megrendezett aktívallásos párt-, tanácsi és tömegszervezeti vezetőkkel, az ipari és mezőgazdasági üzemek, szövetkezetpolitikai szervezetek, testületek képviselőivel találkozott. az ülés elnökségében helyet foglalt géczy jános, a megyei pártbizottság első titkára, pothornik józsef nyugdíjas bányaigazgató, az mszmp központi bizottságának tagja, hoffer istván, a megyei tanács elnöke, matuz józsef és dr. boros sándor, a megyei pártbizottság titkárai. az aktívallásos beszélgetésen losonczi pál az időszaki kérdésekről adott tájékoztatást.

/losonczi pál beszédének rövidített szövegét a mai bb 60. számú kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk./

losonczi pál látogatása végén a megye vezetőinek társaságában megtekintette a karancsberényi nógrádi partizáncsoport emlékmúzeumot. /mti/

-.-

vbb 67. muzeumi műhely

vid szb -cz

1973. október 24.

cimmal tartottak szerdán miskolcon a harman óttó muzeumban felolvasóülést a muzeum tudományos munkatársai.

a muzeumi és műemléki hónap rendezvényei során az előadók kutatásaikról tájékoztatták a résztvevőket. gádor judit muzeológus a dél-borsodi vidéken első foglaltó őrsur nemzetség birtokviszonyairól számolt be, az elmúlt évben kács és sály környékén végzett ásatások alapján. a feltárás során ezen a vidéken egy honfoglalás kori lakótorony valamint a körtemplom, a hozzá tartozó temetővel került felszínre, hellebrandt magdolna muzeológus ugyancsak az utóbbi években végzett ásatások során ismertette a honfoglalás előtt észak-magyarországon megtelepedett kelták újabb lakótelepeinek leletanyagát. több kutató foglalkozott miskolc kereskedő várossá alakulásával, az első világháború a miskolci ipar és kereskedelemre gyakorolt hatásával. /mti/

-.-

16.00/szb

-49-

NA 17⁰⁵

bb.65. Ülést tartott a hazafias népfront országos elnöksége

hi/p cz

1973. október 24.

a hazafias népfront országos tanácsának elnöke dr. ortutay gyula alelnök elnökletével szerdán ülést tartott. az ülésen résztvett jakab sándor, az mszmp kb párt és tömegszervezetek osztályának vezetője.

gál lászlónak a hazafias népfront országos elnöksége tagjának, a szot titkárának előterjesztésében megvitatta az elnökség a hazafias népfront és a szakszervezet együttműködése;,, a munkások tevékenysége a népfront testületeiben és a lakóterületen,, című irányelveket, amelyet a népfront és a szot titkársága együttesen dolgozott ki és a szot elnöksége már megtárgyalta és elfogadott.

a népfront-mozgalom munkájában nagy fejlődést hozott a munkások következetesebb részvétele a mozgalom irányításában és tevékenységében. ez az igény a hazafias népfront v. kongresszusa előkészítésekor és a kongresszuson, valamint az azóta eltelt években egyre erőteljesebben érvényesült. a politikai súlyában és számában egyaránt legjelentősebb osztály fokozott figyelmé és részvétele nagy mértékben megnövelte a mozgalom tekintélyét és társadalmi rangját, munkáját gazdagította, eredményesebbé tette.

a munkások szerepe, tevékenysége a népfront-mozgalomban következetesen erősödik. a mozgalom vezető testületeiben épp úgy, mint a területi és helyi népfront bizottságok munkájában növekvő arányban vesznek részt a munkások. e mellett nagy érdeklődést tanúsítanak a mozgalom város- és községpolitikai, környezetvédelmi tevékenysége iránt, de szívesen részt vesznek a művelődéspolitikai munkában, a helytörténeti tevékenységben is. a munkások a népbizottságokban és a szülői munkaközösségekben is jelentős feladatokat vállaltak. főleg a nagyüzemi munkások gyakran kezdeményeznek, indítanak közérdekű akciókat, és szorgalmazzák ezek következetes véghezvitelét, hangot adnak a korszerű életmódból fakadó igényeknek. a munkások látásmódja, magatartása, és részvételei előnyösen befolyasolják a mozgalom életét, s a területi állásfoglalásokat is.

a népfront-mozgalom további céljainak eléréséhez szükség van a munkások további aktivizálására. az elnökség javasolja, hogy különböző szintű népfront bizottságok vizsgálják meg a munkások fokozott részvételének lehetőségeit és tegyenek megfelelő intézkedéseket.

/folyt köv ./
16.30/p

-50-

NA 1775

bb.65. Ülést tartottfolyt /p

a munkások személyes részvételének növekedése mellett in-
költ a szakszervezetek és népfront-szervek közötti koordináció erősítése a politikai munka egész területén. a kidolgozott irányelvek alapján -a helyi adottságok és az eddig kialakult jó módszerek figyelembevételével- egybe kell hangolni a népfront testületek és a szakszervezeti szervek terveit. a közös előterjesztés meghatározza az együttműködés legfontosabb munkaterületeit.

a vitában felszóltak : dr. asbóth jánosné, bencsik istván, borovszky ambrus, bugár jánosné, illisz lászló, jakab sándor, sarlós istván, dr. szatmári nagy imre, dr. szabó kálmán, szabó lászló és szemők józsef. az előterjesztést az elnökség elfogadta.

bencsik istván főtitkár javaslatot terjesztett be az országos tanács összehívására, és annak napirendjére. az elnökség úgy határozott, hogy az országos tanácsnak november második felében összehívott ülésére a kormány népesedéspolitikai határozatából adódó társadalmi feladatok megvitatását tűzi ki.
/mti/

bb.71. kiállítás nyílt a szombathelyi smidt muzeum új szerzeményeiből

vid/p -cz

1973. október 24.

kamarakiállítás nyílt szerdán a szombathelyi smidt muzeum új szerzeményeiből a muzeumi és műemléki hónap keretében. a két évvel ezelőtt nyílt intézményt dr. smidt lajos nyugalmazott kórházi igazgató főorvos ajándékozta vas megyének. a smidt dr. hosszú élete során gyűjtött felbecsülhetetlen értékű műkincsek, történelmi emlékek, dokumentumok elképzelhetetlen gazdasága látható a muzeumban, amelynek élén a ma is fáradhatatlan ajándékozó áll.

/folyt köv ./
16.50/p

-51-

NA 1775

bb.71. kiállítás nyílt folyt /p

a gyűjtőszervenvedélyéről külföldön is ismert orvoshoz, illetve a muzeumhoz most is szünet nélkül érkeznek az értékesebbnél értékesebb tárgyak, emlékek az ország minden részéből és külföldről. a nyitás óta ezer darabbal gyarapodott a gyűjtemény s ez 225 ajándékozótól származik. egyebek között több jókai emlék, semmelweis aláírásával száz évvel ezelőtti egyetemi index, antik porcelánok kerültek a muzeumba. komplett cukrász és mézeskalácsos, továbbá 32 darabból álló cipésműhely felszerelést vettek leltárba. régi hangszerek, egyenruhák, fegyverek is gazdagítják a gyűjteményt. zágrábból régi értékes könyveket, münchenből egy ma élő festő alkotását hozta a posta. /mti/

bb.70. Lakásügyek a bíróság előtt - Ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t/pr/tr/zs/a/-cz

1973. október 24.

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága, s - egyebek között - megvitatta a lakásügyekben hozott határozatok bíróság előtti megtámadásának tapasztalatait. több mint két esztendő telt el azóta, hogy hatályba léptek az új lakásügyi jogszabályok, amelyek korszerűsítették a lakáspolitikai érvényesítésében kialakult rendet.

az eddigi tapasztalatok azt igazolják, hogy az új jogszabályok rendelkezései - eseti hibáktól eltekintve - érvényesülnek mind az államigazgatási, mind a bírósági gyakorlatban. a lakásügyi hatóságok, a bíróságok is felismerték, hogy a jogalkalmazásban a legfontosabb teendő az új paragrafusok egységes értelmezése, s a különböző lakásperekből szerzett tapasztalatok szerint ezt csaknem teljes mértékben sikerült megvalósítani. az államigazgatási szervek következetesen figyelemmel kísérik a bírósági gyakorlatot, az elvi állásfoglalásokat, s ezekre határozataikban is sokszor utalnak. a jó együttműködést példázza egyebek között az is, hogy az elsőfokú bíróság az 1971-ben befejezett 304 lakáspereben 55 esetben hozott a keresetnek helytadó, tehát az államigazgatási határozatot hatályon kívül helyező ítéletet. az 1972-ben befejezett 260 ügyből 53 esetben, az 1973 első hat hónapjában véget ért 111 perből 19 alkalommal került sor hatályon kívül helyezésre.

a jogszabályok egységes értelmezése természetesen nem azt jelenti - állapította meg a fővárosi bíróság - hogy ne lennének olyan esetek, amikor egy-egy paragrafust illetően ellenőrzés álláspontra alakul ki. ez főleg a bírósági hatáskör megítélésében, illetve olykor fordul elő, amikor a jogszabály a lakásügyi hatóság részére mérlegelési jogkört biztosít. elsősorban azok a határozatok tartoznak ide, ahol az államigazgatási szerv a lakáscsere-szerződés jóváhagyását azért tagadja meg, mert a csere folytán a bérlő és a vele együtt lakók lényegesen rosszabb lakáskörülmények közé jutnának. /folyt.köv./

16.20/a

- 52 -

AA 1730

bb.70./Lakásügyek..../folyt./-a

a lakásügyi hatóságok rendelkezési jogának szűkítése a bíróság előtt megtámadott határozatok számának csökkenését is eredményezte. ilyen perre a pesti központi kerületi bíróság előtt 1970-ben 312, 1971-ben 396, 1972-ben 276, 1973 első felében pedig 126 esetben került sor. a másodfokú bíróság előtt elbírált ügyek száma 1971 július 1-ét megelőzően évi 300-350 volt, azóta évente 200-250. a lakásügyekben fontos jogpolitikai követelmény, hogy a viták minél rövidebb idő alatt elintéződjenek. az elsőfokú bíróság - általában - a perek öt százalékát egy, 55 százalékát három, 30 százalékát 6, tíz százalékát pedig 12 hónapon belül fejezi be. a másodfokú eljárásban a per időtartama egy-két hónap.

a bíróságok gyakorlatában felmerült az a kérdés is, hogy a külföldre távozott és vissza nem tért bérlő meddig jogosult lakásbérletéről - érvényesen - lemondani a közeli hozzátartozói javára. e kérdésben a bíróság gyakorlata sem egységes még. van olyan álláspont, amely szerint a lemondási jog az országhatár átlépésének időpontjában megszűnik, a másik nézet szerint viszont a lemondási jog a bérlőt mindaddig megilleti, amíg jogosan tartózkodik külföldön.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága ezt követően elfogadta azt a jelentést, amelyet a VIII. kerületi tanács végrehajtó bizottsága készített szakigazgatási szerveinek hatósági tevékenységéről, az ügyfélfogadás tapasztalatairól, a lakossággal tartott kapcsolatok alakulásáról. a kerületben több mint két esztendeje ügyfélszolgálatot hívtak életre, csökkentve így - körülbelül 60 százalékkal - a szakigazgatási szervezet ügyfélforgalmát. az intézkedés helyessége elég hamar bebizonyosodott, a szakigazgatási szervek ésszerűbben alakíthatták munkájukat, alaposabban előkészíthették döntéseiket. /mti/

bb.72. kitüntetés

a/zs/La

1973. október 24.

a népköztársaság elnöki tanácsa hídsi ferencnek, a kohó-és gépipari minisztérium főosztályvezetőjének a munkásmozgalomban kifejtett tevékenysége, valamint eredményes munkássága elismerésül nyugállományba vonulása alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetést adományozta. a kitüntetést kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, jakab sándor, az mszmp központi bizottsága osztályvezetője és dr.horgos gyula kohó-és gépipari miniszter. /mti/

16.30/a

- 53 -

AA 1735

bb. 66. Unnep ófalum- baranyai nemzetiségi község kapta
a 200. új bekötőutat

vid/fé cz

1973. október. 24.

a baranya megyei ófalum szedán Unnepélyes külsőségek között avatták fel a hegyvidéki település és mecseknádasd között létesült új, 5,4 km hosszú bekötőutat, amely a budapest-pécs közötti 6-os főközlekedési útról nyílik. dr. ábrahám kálmán, a kmp közúti főosztályvezetője nyitotta meg a forgalom előtt. az eseményen jelen volt dr. nagy józsef, a megyei pártbizottság elsőtitkára, horváth lajos megyei tanácselnök, komár andrás országgyűlési képviselő, a társadalmi és tömegszervezetek, valamint a beruházásban közreműködő és érdekelt vállalatok képviselői, a falu apraja-nagyja. az építés a kedvezőtlen terepviszonyok ellenére jól haladt. nyolc hónap alatt készült el az aszfaltos bekötő út, amelyen három hid és 18 kis átvezető is van. a 20 milliós beruházás új életet hoz a hatszáz lelkes, zömében német nemzetiségű községnek, ahol a lakosok eddig hat-hét kilométert gyalogoltak, jobb esetben kocsiztak, míg autóbusszal szállhattak. de ha leesett a hó, vagy vihar tombolt, szinte el voltak zárva a külvilágtól. az avatás idején már ott állt az első autóbussz és ettől kezdve naponta több járáttal juthatnak kényelmesen, gyorsan ófalumtól pécsre vagy bonyhádra és vissza.

az átadás a szokottnál is ünnepélyesebb volt, mivel egy fontos országos feladat megvalósításának jelentős állomása: ez volt a 200. új bekötő út, ami 1968 óta létesült annak a kormányprogramnak a keretében, amely célul tűzte ki, hogy minden kétszáznál több lakossal rendelkező és negyvennél több lakóházból álló település bekötőutat kapjon.

az aprófalvas, sűrűn települt baranya súlyos örökséget kapott a múltból ezen a területen is. a megyében ut hiányban 116 községet az év jelentős részében csak nagy nehézségek árán közleltethettek meg. a fokozott erőfeszítések ellenére is 1957-ben még az ország bekötetlen községeinek kétharmada ötven százaléka baranyában volt. a bekötőút nélküli községek száma időközben hetvennel csökkent. még az idén négy helyen ünnepelhetnek. a iv. ötéves terv végéig további 15 község bekötését végzik el. a program megvalósításával baranyában minden kétszáznál nagyobb lélekszámú község szilárd burkolattal lesz bekötve az országos közútrendszerbe. /mti/

17.15/p

MA

--
-54-

bb. 68. megyei mhsz titkárok tanácskozása

t vt hi/p cz

1973. október. 24.

a magyar honvédelmi szövetség megyei titkárainak részvételével tanácskozást rendeztek kedden és szerdán dunakeszin. az értekezleten, az utóbbi két esztendőben végzett munkát értékelték a szövetség vezetői. az értékelés kiterjedt a honvédelmi nevelő- felkészítő tevékenységre és a honvédelmi sportmunkára.

a kiss lajos vezérőrnagynak, az mhsz főtitkárának elnöklétével tartott tanácskozáson egybehangzóan megállapították, hogy az mhsz szervei a fővárosban és vidéken egyaránt eredményesen hajtották végre a korábbi párt és kormányhatározatokban megszabott feladatokat. a párt- állami és gazdasági szervek, az üzemek, vállalatok, intézmények részéről megnyilvánult segítség, értékes támogatás is sokban hozzájárult ahhoz, hogy az elmúlt időszakban jelentősen fejlődött az mhsz bázis hálózata. több új létesítmény kezdte meg működését, amelyek alkalmasak arra, hogy igénybevételeikkel az mhsz különböző szakágazatai, klubjai az eddiginél magasabb szinten, még hatékonyabban oldják meg a fiatalok felkészítését a haza védelmével kapcsolatos feladatok teljesítésére. az új létesítmények jól szolgálják a tartalékosok továbbképzésének, valamint a mhsz sportágak művelőinek fejlődését is.

a kétnapos tanácskozáson megtárgyalták azokat a legfontosabb tennivalókat is, amelyek 1974.-ben és 1975.-ben várnak az mhsz-ra a honvédelmi nevelés- felkészítés és a különféle sportágak területén.
/mti/

--

bb.73. dr. timár mátyás látogatása a kpm-ben

p la

1973. október. 24.

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese szerdán a közlekedés- és postaiügyi minisztériumba látogatott. a minisztérium vezetőivel megbeszélést folytatott a közlekedési és a hírközlési ágazatok helyzetéről. dr. csanádi györgy közlekedés-és postaiügyi miniszter tájékoztatást adott a iv. ötéves terv időarányos teljesítéséről és az v. ötéves tervre való felkészüléséről. a tanácskozáson részt vett klézli róbert, az mszmp kb gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője és deák livia, az mszmp vii. kerületi bizottságának első titkára. /mti/

--

17.30/p

-55-

MA 17.15

bb 75. a chopin-émléverseny megnyitója abonyban

vid-gö/mné szb mf la

1973. október 24.

a baráti lengyel nép a jövő évben ünnepli a Lengyel népköztársaság kikiáltásának 30. évfordulóját. a hazafias népfront ceglédi járási bizottsága, abony zenebaráti köre, a budapesti lengyel tájékoztató és kulturális központ, valamint az orbis budapesti irodája kezdeményezésére chopin-émléverseny rendezésével emlékeznek meg pest megyében az évfordulóról. a megye valamennyi zeneiskolájából 136 tanár és diák vesz részt a versenyen, amelynek döntője a jövő év májusában, a lengyel népköztársaság kikiáltásának 30. évfordulóján lesz.

a chopin emléverseny megnyitó ünnepségét szerdán abonyban rendezték meg, abban a községben, ahol 20 évvel ezelőtt alakult meg hazánk első falusi zeneiskolája. az ünnepségen megjelent magyar Mihály, a hazafias népfront országos tanácsa művelődéspolitikai bizottságának titkára, a ceglédi járás, a nagyközség párt- és tanácsai vezetői. ott volt zenon tarnowski, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének titkára, barbara wiecno, a budapesti lengyel kultúra igazgatóhelyettese, wiktör weinbaum, a chopinról elnevezett varsói zenei társaság főigazgatója.

a vendégeket zsemlye jános, a hazafias népfront ceglédi járási bizottságának titkára köszöntötte. elmondotta, hogy a verseny a baráti nép nagy nemzeti eseményeinek megünneplésén kívül egyben megemlékezés chopin halálának 125. évfordulójáról. a rendezvény célja, hogy pest megye lakói még jobban megismerjék a zenetörténet nagy géniuszának munkásságát, s zenéje révén is tovább erősítsék a két nép hagyományos barátságát. ezután wiktör weinbaum mondott köszönetet az emléverseny megrendezéséért és felajánlotta a varsói chopin társaság segítségét a hamarosan megkezdődő elődöntők lebonyolításához. végzetül magyar Mihály, a hazafias népfront országos tanácsa nevében üdvözölte a nemes kezdeményezést és sok sikert kívánt a résztvevőknek. az ünnepség bogny halacz lengyel zongoraművész, valamint az abonyi bihari jános állami zeneiskola tanárai és tanulói hangversenyével fejeződött be. az ünnepség résztvevői délután felkeresték petőfi sándor által megénekelte kutyakaparó csárdát, ahol a lengyel vendégek megkoszorúzták az épület falán elhelyezett petőfi-émléktáblát. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 56. számú hírünk : /országos irodalmi tanácskozás szekszárdon/ harmadik bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen: varjas jános, a tolna megyei kisz bizottság első titkára... /mti/

--
-56-

MA 1700

bb 76. embargó: 19 óráig!

diplomáciai kapcsolat thaiföld és magyarország között

pá szb zs la

1973. október 24.

a thaiföldi kormány vendégeként október 15-18. között látogatást tett bangkokban marjai józsef külügyminiszterhelyettes. megbeszéléseket folytatott chatichai choonhavan külügyminiszterhelyettesel, a thaiföldi kormány tagjával, és a thaiföldi külügyminisztérium több vezető munkatársával a két ország kapcsolatainak rendezésével összefüggő kérdésekről. a látogatás során megállapodás jött létre a magyar népköztársaság és a thaiföld közötti normális diplomáciai kapcsolatok felvételéről, és a két ország között nagykövetek cseréjéről. az erről szóló jegyzékeket szerdán dr. nagy lajos, hazánk és a thaiföld bécsi nagykövete cserélte ki. /mti/

--

bb 77. a szocialista vállalat helye és szerepe a gazdasági növekedésben - dr. wilcsek jeno előadása az mszmp politikai akadémiáján

i sl/pá szb -cz

1973. október 24.

mint már hirt adtunk róla, dr. wilcsek jeno, a pénzügyi kutatási intézet igazgatója, a szocialista vállalat helye és szerepe a gazdasági növekedésben, címmel előadást tartott az mszmp politikai akadémiáján.

bevezetőjében szólt a gazdasági növekedésnek a reform bevezetése óta meggyorsult: temérő, amely a központi gazdaságpolitika mellett a vállalatok jobb munkájának eredménye. a vállalati munka jelentősége a fejlődés intenzív szakaszában egyre növekszik, ezért is szükséges, hogy a vállalati forma rugalmasan tudjon alkalmazkodni az újabb és változó feladatokhoz. a vállalati forma a szocialista országokban állandóan fejlődik sok azonos, illetve rokonvonással, és egyben a nemzeti sajátosságoknak megfelelő változatokkal.

a termelőerők fejlődése mindig újabb és nehezebb feladatok elé állítja a vállalatokat, egyre bonyolultabbá válik a termelés korszerű megszervezése, a vállalatok vezetése. a szocialista vállalatok önállósága növekedett, de önállóságuk természetesen nem korlátlan. a vállalat döntéseinek lehetőségei a folyamatos termelésben lényegesen szélesebb körűek, mint a fejlesztési feladatokban. az állam, mint tulajdonos, a pénzügyi rendszer és más formák révén érvényesülő gazdasági korlátokkal is befolyásolja a vállalati fejlesztési döntéseket.

/folyt.köv./

17.58/szb

-57-

MA 1800

bb.77. a szocialista vállalat helye.....1.folyt /p

ezeket a korlátokat gazdasági törvények kényszerítik ki. éppen a beruházási tevékenységnél tapasztalhattuk, milyen problémák adódhatnak abból, ha a beruházási kereslet jelentősen meghaladja a kapacitásokkal biztosítható kínálatot.

a népgazdasági terv előkészítésében és megalapozásában a célok, feladatok kitűzése, a legfontosabb arányok és a fejlesztés fő irányainak meghatározása központi gazdaságpolitikai feladat. ezeket a döntéseket azonban gyakran vállalatok, vagy vállalatcsoportok, ágazatok kezdeményezik és azok helyessége, célszerűsége, racionális kivitelezése tekintélyes részben a vállalatok döntés-előkészítő munkájától, függ. a jelentősebb vállalatok a legkülönbözőbb formákban gyakorlatilag részt vesznek a népgazdasági tervek alakításában akkor is, ha ez a részvétel nem összefüggő, komplex tervjavaslatok előterjesztésével történik. ennek megfelelően a népgazdasági terv egyben a vállalati törekvéseket is tükrözi.

az előadás felsorolta és elemezte azokat az információkat, amelyekből a vállalatok tájékozódhatnak, amikor a népgazdasági tervhez kapcsolódnak. ilyen információk például a központi fejlesztési programok, a munkaerőhelyzet várható alakulása, a termelés importszükséglete, a növekvő export követelményei, a nemzetközi munkamegosztásból, a kgst-országokkal való együttműködésből adódó feladatok, árprognózisok, stb.

- a közgazdasági szabályozók szerepe

tájékoztatást nyújtanak a közgazdasági szabályozók is. ezek kettős szerepet töltenek be: befolyásolják a vállalati döntéseket és szabályozzák a piacot.

a vállalatok gazdálkodása szempontjából jelentős kérdés a szabályozók stabilitása. a kívánatos előrelátás, a vállalati gazdálkodás biztonsága, a kalkulációk megbízhatósága stb., mind emellett szólnak, hogy a szabályozókon lehetőleg ne módosítsunk. de a szabályozók stabilitását sem lehet mereven értelmezni. a stabilitást a szabályozórendszer egészével szemben, tehát az elvekben kell biztosítani. olyan igényekkel azonban nem léphetünk fel, hogy egy-egy szabályozóelemet - ha kell - rugalmasan ne módosítsunk. a szabályozók a központi irányítás legfőbb eszközei ezért a központi vezetés nem mondhat le erről a fegyverről.

/folyt köv ./
17.50/p

MA 18

-58-

bb.77. a szocialista vállalat2.folyt /p

ismeretes, hogy a központi bizottság 1972. november 14-15-1 állásfoglalása értelmében az ötödik ötéves terv indulása előtt - előreláthatólag 1975. január 1-ével - sor kerül a szabályozórendszer egyes elemeinek kiigazítására.

a várható változások közül különös érdeklődésre tarthatnak számot:

- egyes kommunális vállalatcsoportok kivonása a nyereség-érdekeltségi rendszerből /miután ezek fejlődését nem lehet nyereségtől függővé tenni, mert a lakossági igényeket ki kell elégíteni/;

- a bérek és a nyereség közötti eddigi szoros összefüggés lazítása;

- az ágazati sajátosságok fokozottabb figyelembevételé;

- a lekötött eszközöket és a munkabéreket terhelő költségek arányainak módosítása;

- a vállalatok nagyobb döntési szabadsága a nyereségadó levonása után rendelkezésükre álló nyereség felhasználásában;

- a beruházásokhoz nyújtott állami juttatások ingyenességének megszüntetése;

- a perspektivikus szemléletet erősítő érdekeltségi rendszer.

a tervezett intézkedések feltételezhetően javítani fogják a szabályozók hatékonyságát és kedvezően befolyásolják a majd a vállalatok, a dolgozók és a vezetők érdekeltségét, emellett jobb összhangot teremtenek az ötödik ötéves terv céljai és a megvalósítást szolgáló eszközök között.

gazdasági növekedés és
a hatékonyság

a vállalatok gazdálkodásának fokmérője: a hatékonyság.

a gazdasági hatékonyságot a vállalatoknál a tartós jövedelmezőség, pontosabban a nyereség fejezi ki. a nyereség nem tökéletes mutató, jelenleg azonban nem ismerünk ennél jobb szintetikus hatékonysági mérőszámot.

a jövőbeli nyereség biztosítása rendszerint áldozatokat követel a jelen nyereség terhére. a feladat éppen az, hogy helyesen mérlegeljük az áldozat nagyságát, s mindig tartassuk szem előtt, hogy a mai nyereség éppen úgy feltétele a jövőnek, mint a későbbi, növekvő nyereség.

/folyt köv ./
17.55/p

-59-

MA 18

az előadó kitért a nyereséggel összefüggő torzulásokra, a többi között az árrendszerre, az árformákra és egyes gazdasági tevékenységek sajátos jellegéből fakadó ellentmondásokra. hangsúlyozta, hogy a megoldás nem lehet a nyereség szerepének, jelentőségének tagadása, hiszen ezekkel a kivételekkel szemben általánossá tennénk a tájékozódás súlyos nehézségeit és még a jelenleginél is több probléma felvetődését idéznénk elő. az ut a hibák, a torzítások kiküszöbölésén keresztül vezet, s ez hosszabb folyamat.

hiba lenne természetesen az is, ha nem vennénk tudomásul a tényeket. a központi irányítás feladata, hogy a torzítások felismerésével szükség esetén megfelelő intézkedéseket tegyen. a vállalatoknak viszont az a feladatuk, hogy minden lehetséges és rendelkezésükre álló eszközzel javítsák a hatékonyságot, mert ez -függetlenül az abszolút szintektől -relative minden vállalatnál célul tűzhető ki és meg is valósítható.

a hatékonyság javításának vállalati tartalékai

az intenzív fejlődési szakaszban különös jelentőséget kell tulajdonítani a munkatermelékenység növelésének, hiszen a termelékenység emelése nélkül intenzív fejlesztés meg sem valósulhat. a gyárkapun kívüli munkaerőtartalékokat lényegében igénybe vettük, így most már szinte kizárólag a kapukon belüli munkaerőtartalékokkal számolhatunk.

az utóbbi években kedvezően nőtt a munkatermelékenység az iparban és a mezőgazdaságban, de a nemzetközi összehasonlítások alapján ezen a területen még napjainkban is jelentős az elmaradás. ennek oka: a műszaki és technológiai fejlődésben való elmaradás, a nem kielégítő munkaszervezés.

egyres területeken a munkafegyellemmel és a munkaerőkölccsel össze nem egyeztethető módon alacsony a munka intenzitása is. a szocialista társadalom mélyégesen elítéli a tőkéseknek a munkaintenzitás mértéktelen, a munkás egészségét károsító hajszolását. de a munkaintenzitás normális mértékét, amelyet a munkás egészségének károsodása nélkül el tud érni, a mi társadalmunkban is követelményként kell támasztani.

az alacsony munkaintenzitás természetesen nem kizárólag erkölcsi, fegyelmi kérdés. a munkaszervezés hiányosságai a várakozási és veszteségidők kedvezőtlen alakulásával nagymértékben hozzájárulnak az alacsony munkaintenzitáshoz. a munkaszervezés döntő feladata - és egyben eredményességének mérése - a munka termelékenységének növelése.

/folyt köv ./
18.00/p

NA 180

a termelékenység javítása az önköltségcsökkentésnek is fontos forrása és ezen keresztül a nyereség emelkedését eredményezi. a termelékenység növelése érdeke minden dolgozónak, hiszen a termelékenység növelése a munkabérek, a keresetek rendszeres emelését teszi lehetővé. népgazdasági szinten a munkatermelékenység és a keresetek növekedése között a legszorosabb összefüggés áll fenn, a népgazdaságban hosszabb távon a reálkeresetek csak a munkatermelékenységgel arányosan emelhetők.

a hatékonyság javításában és az önköltség csökkentésében kiemelkedő szerep jut az álló-és forgóeszközök jobb kihasználásának. az állóeszközök fokozott kihasználását munkaerőtartalékok hiányában nem lehet a műszakszám általános növelésével megvalósítani, de mód van arra, hogy a korszerűbb állóeszközök fokozott kihasználásával az elavult állóeszközöket kevésbé használják ki, illetve - megfelelő feltételek esetén- más üzemekbe átirányítsák, illetve kiseljtezék.

a forgóeszközök jobb kihasználása szorosan összefügg a készletgazdálkodás megjavításával. e területen a vállalatok nemcsak mint vevők, hanem a megrendelési és szállítási idők lerövidítésével mint szállítók is sokat tehetnek.

az előadó kitért a sok vállalatnál kifogásolható költség-gazdálkodási problémákra is. ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az adminisztratív létszám emelkedése, a túlzott reprezentáció és általában a rezsiköltségek nem kielégítő figyelemmel kísérése indokolatlan önköltségnövekedéssel jár.

az előadó nagy figyelmet szentelt a nem gazdaságos termelés problémájának. felvázolta azt az akcióprogramot, amelynek keretében a vállalatok feltárhatják a nem gazdaságos termékek gyártásának problémáit és kijelölhetik a gyártás beszüntetésének feltételeit, illetve gazdaságossá tételének tennéit. az új, korszerűbb gyártmányok bevezetése egyenrangú feladat az elavult termékek gyártásának megszüntetésével. a gyártmányserkezet javítása a hatékonyság növelésének új, mással nem helyettesíthető forrásait nyitja meg.

a gyártmány korszerűsége az elérhető árat, a technológia az előállítási költséget nagy mértékben befolyásolja. a termelés hatékonysága, gazdaságossága tehát attól függ, arányban van-e az elérhető ár a ráfordításokkal.

/folyt köv ./
18.05/p

NA 180

vállalati vezetés és szervezés

a hatékony vállalati gazdálkodás a vezetés és a szervezés mind magasabb színvonalát követeli meg .

a vezetés egyik legfontosabb feladata a vállalati stratégia és taktika kialakítása .a vállalati stratégia lényegében a hosszú távu vállalati magatartás kijelölését jelenti.a taktika pedig a stratégiának alárendelten a részfeladatokat és az alkalmazott eszközök megválasztását határozza meg .

a stratégiai feladatok közül az előadó kiemelte a vállalati árpolitika jelentőségét. a különböző iparágakban és termékcsoportokban a vállalatok önálló árpolitikájának lehetősége eltérő, minden vállalatra érvényes azonban, hogy árpolitikáját a központi árpolitika irányelveinek alá kell rendelnie. ezeken belül azonban ki kell alakítani a követendő magatartást, hiszen a termelés és értékesítés tervezett növekedésének és az ehhez tartozó áraknak összhangban kell lenniük egymással. az értékesítés bővítésére, vagy új piacok meghódítására gyakran például csak egyidejű árcsökkentéssel van reális lehetőség .áremelést a központi árpolitika csak kivételesen indokolt esetben tesz lehetővé. a vállalati árpolitikának fontos szerep jut a gyártmányszerkezet javításában is .

a taktikát - általában a stratégiának alárendelten - gyakrabban kell felülvizsgálni és szükség szerint módosítani is . a taktikai döntések nem szükségképpen egyedi, konkrét döntések, hanem a magatartást meghatározó döntések is lehetnek , és ezekkel lehetővé válik, hogy a vezető a döntési jogköröket a vállalatban belül decentralizálja. a középső és alsó szintű vezetők önállóságának növelésével elérhető, hogy kezdeményező munkát végezzenek és mentesítsék a felső vállalati vezetést a munka jelentős részétől.

a vállalatoknál az egyszemélyi felelősség elve érvényesül. de a korszerű nagyüzemek vezetési feladatait csak megfelelő testületekre támaszkodva lehet jól ellátni. a szocialista vállalatok vezetői nemcsak szakértői testületekre támaszkodnak, hanem a dolgozók kollektívájának véleményére is. az üzemi demokrácia tartalmát elsősorban abban nyeri, hogy a dolgozókat tájékoztatják a jövő és a folyó munka feladatairól oly módon, hogy abból a dolgozók saját konkrét feladataikat is megértsék azokat magukévé tegyék. továbbá, hogy a dolgozók véleményét kikérjék a vállalat tevékenységét jellemző lényeges kérdésekben és különösképpen azokban a döntésekben, amelyek a dolgozók személyi érdekeit konkrétan érintik. az üzemi demokrácia fokát, színvonalát elsősorban nem a szervezeti, formai megoldások jellemzik- bár ezek sem elhanyagolhatók- hanem az érdemi, tartalmi megvalósulás.

/folyt köv ./
18.10/p

-62-

NA 1840

az üzemi demokrácia és a munkaverseny között eddig még nem mindenütt figyelembe vett szoros kapcsolat áll fenn. a munkaverseny eredményessége összefügg az üzemi demokrácia érvényesülésével; ott lehet jól és hatékonyan szervezni a versenyt , ahol a feladatokat a dolgozók magukénak érzik.

illetékes szerveink több ízben foglalkoztak már a vállalati belső mechanizmus fejlesztésének szükségességével. központilag erre vonatkozólag csak viszonylag kevés általános utmutatást lehet adni, mert a belső mechanizmus helyes kialakítása a vállalati sajátosságoktól nagymértékben függ.

a centralizáció és decentralizáció elvét a vállalatban belül is párhuzamosan érvényesíteni kell, erősíteni kívánatos ezért a gyáregységek, üzemrészek vezetőinek önállóságát. a vállalatban belül azonban az utasításoknak mindig megmarad a kimagasló jelentősége.

a belső mechanizmus két alapproblémája: a döntési hatáskörök megosztása és az érdekeltségi rendszer. az utóbbi hatékonyságtól nagymértékben függ a vállalat eredményes működése; ennek jól kell idomulnia a vállalat egészénél érvényesülő érdekeltségi rendszerhez.

némileg más problémákat kell megoldani a fejlesztéssel kapcsolatos érdekeltség tekintetében, mint a folyó termelésnél. a vállalat egészének fejlődése megkövetelheti, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési alapok elosztását központilag végezzék, horizontális felépítésű vállalatoknál azonban lehetséges, hogy a fejlesztési lehetőségek egy részét összefüggésbe hozzák az egyes gyáregységek eredményességével.

az előadás befejező része a párt-és a társadalmi szervezetek segítő és ellenőrző feladatai ellátásának jelentőségére hívta fel a figyelmet, majd röviden összefoglalta a legközelebbi időszak legfontosabb vállalati feladatait. /mti/

..-

bb 78. elhunyt komlós ferenc,

pá szb la

1973. október 24.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a párt, a munkásmozgalom régi harcosa. hamvasztás utáni búcsúztatása október 30-án délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp xii. kerületi bizottsága
az építő-, fa- és építőanyagipari
dolgozók szakszervezete

/mti/

18.20/p

..-

-63-

NA 1845

bb 79. elhunyt pataki istván,

pá szb la

1973. október 24.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre, a spanyolországi polgárháború nemzetközi brigádjának volt harcosa. hamvasztás előtti bucsuztatása október 30-án 1 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp xii. kerületi bizottsága,
belügyminisztérium,
magyar partizán szövetség

/mti/

--

bb 80. a színházművészeti szövetség meghívására

gg szb zs la

1973. október 24.

budapestre érkezett borisz dimitrijevic voronov, állami díjas érdekes művész, a moszkvai színházművészeti főiskola professzora, aki a magyar színházi életet tanulmányozza. /mti/

--

bb 81. stig claesson professzort,

pá szb zs la

1973. október 24.

a svéd királyi tudományos akadémia tagját, aki az mta meghívására tartózkodik hazánkban - szerdán hivatalában fogadta erdey-gruz tiber, az mta elnöke. /mti/

--

18.20/p

-64-

NA 1870

bb 82. radiátor-szimpozium dunaujvárosban

vid-fm szb la

1973. október 24.

a dunaujvárosi műszaki napok alkalmából az országos magyar bányászati és kohászati egyesület, valamint az mtesz dunaujvárosi intézőbizottsága szerdán dunaujvárosban radiátor-szimpoziumot rendezett. a tanácskozás aktualitását az adta, hogy öt évvel ezelőtt kezdte meg a termelést a dunai vasmű radiátor-gyára, s ezzel a lemezfűtőtestek hazai tömeges gyártása indult meg. a dunai vasmű a hazai építőipar radiátorigényének háromnegyed részét elégíti ki, jelenleg évi egymillió négyzetméter fűtőtestet készít, amelynek egy-negyedét exportálja. az eltelt öt év gyakorlati tapasztalatai és vizsgálatai kellő alapot nyújtanak mind a gyártás, mind az építőipari szerelés továbbfejlesztéséhez.

a dunaujvárosi konferencián a gyártók, építők és felhasználók több mint száz képviselője vett részt. az előadók a dunai vasmű lemezradiátorjának használhatóságáról, korróziós tulajdonságairól és minőségvédelméről számoltak be, s kitértek a központi fűtési rendszerek fejlesztésének kérdéseire is. a tanácskozás is igazolta, hogy a dunai vasmű fűtőtestje kiállta a gyakorlat próbáját, ugyanakkor felhívta figyelmet a gyártási, szerelési és esztétikai fogyatékokra is. /mti/

--

bb 83. a tanácsok megfelelnek feladataiknak - megyei tanácsok elnökhelyetteseinek tájérkezlete tatabányán

vid-fm szb la

1973. október 24.

baranya, csongrád, győr-sopron, somogy, tolna, vas, veszprém, zala és komárom megye tanácsainak általános elnökhelyettesei találkoztak szerdán tatabányán. a tájérkezleten részt vett buda gábor, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnökhelyettese és több minisztérium vezető munkatársa. kiss istván, a komárom megyei tanács elnöke nyitotta meg az értekezletet, ahol a résztvevők elmondták, hogy sikerült megyéjükben hatékonyabbá tenni a tanácsi gazdálkodást. beszámoltak arról, hogy mit tettek az mszmp kb múlt évi novemberi állásfoglalásából eredő feladatok végrehajtása érdekében. megvitatták, hogyan lehetne a bevált módszereket továbbfejleszteni, a különböző ellentmondásokat feloldalni.

/folyt.köv./

18.43/szb

-65-

NA 1870

bb 83. /a tanácsok... 1. folyt./-szb

a komárom megyei tájértekezletet még egy hasonló követi, ahol az ország északi megyéiben működő tanácsok eredményeit, tennivalóit vitatják meg. már az eddigi tapasztalatok mutatják, hogy jól bevált a feladatoknak ilyen szűk körben való megbeszélése. alaposabban megismerik az egyes területeken kialakult vezetési módszereket, eredményeket, nehézségeket. ez lehetőséget ad arra, hogy majd újabb országos rendelkezésekkel, szabályozókkal még gyorsabban elérhessék a kitűzött célokat.

a szerdai értekezleten megállapították, hogy a tanácsok egészében megfeleltek megnövekedett feladataiknak. ismeretes, hogy ennek a tervidőszaknak központi feladata a lakásépítés. a negyedik öt-éves terv félidején arra számíthatunk, hogy a tervezett 400.000 lakást a különböző erőforrásokból fel tudják építeni. a tanácsok egyik fontos feladata, hogy a kedvező kilátások megvalósulása érdekében további erőfeszítéseket tegyenek.

a tanácskozáson több javaslat hangzott el arra, hogyan alakítsák ki a tanácsok ötödik öt éves tervi szabályozó rendszerét.
/mti/

--

bb 84. a szíriai arab köztársaság nemzeti népi együttesének bemutatkozó előadása szolnokon

vid-fm szb la

1973. október 24.

a szíriai arab köztársaság omayad nemzeti népi együttese szerdán szolnokon a ságvári endre megyei művelődési központ színház-termében tartotta magyarországi vendégszereplésének első előadását. az ötvenöt tagú ének-, zene- és táncegyüttes nagy sikerrel adta elő az arab nép jellegzetes táncait és dalait. /mti/

--

18.47/szb

-66-

14 1900

bb 85. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

szb la

1973. október 24.

45. békegyűlések bács-kiskun megyében
 46. szocialista brigádvezetők tanácskozása
 47. budapestre érkezik az angol kereskedelmi miniszter
 48. ipari vezetők aktíválása
 49. selyemkiállítás
 50. a világtakarékossági napok komárom megyei megnyitója
 51. kamaratárlat sorozat
 52. befejeződött a népesedéspolitikai ankét
 53. közlekedési tanácskozás győrött
 54. sajtótájékoztató az export csomagolásról
 55. világítástechnikai bemutató komáromban
 56. országos irodalmi tanácskozás szekszárdon
 57. jogászok a vásárlókért
 58. madas andrás finnországba utazott
 59. az orvos-szakszervezet elnökségének ülése
 60. losonczi pál beszéde
 61. hangversenyvad szombathelyen
 62. vas megyei tanácsai vállalatok
 63. leszecska látogatása a ganz-mávg-ban
 64. tájékoztató a közművelődés aktuális kérdéseiről
 65. a hmf országos elnökségének ülése
 66. ünnep ófalun
 67. muzeumi műhely
 68. megyei mhsz titkárok tanácskozása
 69. wilcsek jenő előadása a politikai akadémián
 70. a fővárosi tanács vb ülése
 71. kiállítás szombathelyen
 72. kitüntetés
 73. timár mátyás látogatása a kpm-ben
 74. losonczi pál látogatása nógrád megyében
 75. chopin emlékverseny
 76. diplomáciai kapcsolat thaiföld és magyarország között
 77. wilcsek jenő előadásának szövege
 78. elhunyt komlós ferenc
 79. elhunyt pataki istván
 80. a színházművészeti szövetség meghívására...
 81. svéd akadémikus
 82. radiátor szimpozium
 83. tájértekezlet
 84. szíriai népi együttes
 85. hírjegyzék
- /mti/

--

18.53/szb

-67-

14 1900

ább.86. időjárásjelentés

mm/ps la

1973. október 24.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. október 24.-én
szerdán 19 órakor :

hideg idő:

várható időjárás csütörtök estig :

időnként kisebb felhősödés, valószínűleg már eső nélkül.
az időnként még erős északi-északkeleti szél fokozatosan mér-
sékülődik. hideg idő. a legmagasabb nappali hőmérséklet csütör-
tökön 3-7 fok között lesz ./mti/

..-

bb.87. a jövő század magyar mezőgazdaságának mintája - sajtó
bemutató bábolnán

vid/p fm /la

1973. október 24.

a magyar mezőgazdaság gyors fejlődéséhez, sok látnivaló-
jához szokott újságírók között is nagy érdeklődést kelte-
tek a tudományak, a technikának azok a vívmányai, az a magas
foku munka-és üzemszervezés, amelyet szerdán bábolnán megte-
kintettek. az ország első mezőgazdasági kombinátjának köz-
pontjában dr. burgert róbert vezérigazgató tartott sajtótá-
jékoztatót a fővárosi és a megyei lapok, az mti, a rádió és
a tv munkatársainak.

hazánk mezőgazdaságában új szó, új fogalom a mezőgaz-
dasági kombinát. nemcsak azt jelzi, hogy három különböző a-
dottságú állami gazdaság, a bábolnai, az uralujfalui és a szend-
rói egyesítésével olyan szervezeti formát alakítottak ki, amely
még nagyobb perspektívát nyújt a fejlődéshez. azt is tükrözi,
hogy bábolna a hazai mezőgazdasági tudományos kutatás egyik bá-
zisa, egyben fontos állattenyésztő központ, és sokrétű integrá-
lő munkájával nagymértékben hozzájárul az áruterelés növelésé-
hez. évek óta bábolnán koncentrálódik a legtöbb ismeret, a leg-
jobb technika. ezeket magas fokon tudják hasznosítani, miközben
kipróbálják azokat az integrációs, kooperációs törekvéseket,
amelyek a jövő mezőgazdaságában egyre nagyobb szerepet kapnak,
- azaz bábolna a jövő század magyar mezőgazdaságának mintája .

/folyt köv ./
19.15/p

-68-

N 1900

bb. 87. a jövő századfolyt /p

-az országban elsőként 1962-ben kezdte meg bábolna a ba-
romfi hus és a tojástermelésben az iparszerű, zárt rendszer ki-
alakítását. akkor még az nszk-ból importált tenyészanyaggal dol-
goztak. 1968-ban már saját tenyésztésű, tetra márka néven forga-
lomba kerülő hibridjeikkel jelentek meg a piacon. belföldön
250 gazdaság rendezkedett be a tetra baromfi tartására, és
a hazai baromfiustermelés alapanyagának 60 százaléka bábolnáról
kerül ki. nemcsak itthon, hanem külföldön is mind nagyobb sikert
aratnak a bábolnai tetra baromfihibridek, amelyek révén a legna-
gyobb világcégek élvonalába kerültek. az önálló exportjoggal
rendelkező gazdaság több mint tíz európai országba szállít rend-
szeresen, és évről évre növekszik közel-keleti exportja is. a
szovjetunióban, ungar mellett baromfi - és tojáskombinátot épít-
ettek fel. csehszlovákiában mintegy hetven gazdaság rendezke-
dett be a bábolnai fajták tartására. a francia piacnak már 20
százalékát hódította meg a bábolna tetra sl tojóhibrid. bagdad-
ban most nyertek meg nszk-beli közös vállalatukkal együttesen
egy versenytárgyalást: többek között 60 komplett baromfiistál-
lót szállítanak ki. bábolna ugyanis nemcsak tenyészanyagot,
hanem teljes technológiai berendezéssel ellátott istállót, tar-
tási technológiát, sőt még különböző premixeket, vitaminokat is
szállít partnereinek.

a baromfitenyésztés zárt rendszeréhez hasonlóan alakít-
tották ki iparszerű sertésenyésztésüket. a világpiacon legke-
resettebb fajták: a bacon-, a sonka-és a tökehussertések te-
nyésztésére rendezkedtek be. ez az üzemáguk a partnergazdaságok-
kal együtt az idén már csaknem 200.000 sertést bocsát ki. megkez-
ték a tenyészanyag exportálását is.

az állattenyésztés nagymértékű fejlődése nagy mennyiségű
és jó minőségű takarmányt igényelt. több éves kísérlet alapján
a kukoricát találták éghajlati, talaj- és más adottságai szem-
pontjából a legmegfelelőbb olyan növénynek, amelynek termesztését
a legnagyobb mértékben növelhetik. ugyanis technológiai és bioló-
giai szempontból is ez „iparosítható”, a legjobban vannak o-
lyan kísérleti parcelláik, ahol már 15 éve folytatnak mono-
kulturás termelést, és évről évre növekednek a hozamok. ennek
alapján alakították ki a baromfihus és a tojás-termelésben elért
eredményeiket, valamint - egy chicagói céggel együttműködve - i-
parszerű kukoricatermelési rendszerüket.

/folyt köv ./

19.25/p

-69-

N 1940

t

bb.87. a jövő század2.folyt /p

ebben a talaj,- a meteorológiai viszonyok pontos számbavételétől kezdve, a legjobb vetőmagok, a legcélszerűbb műtrágyák, növényvédők, gyomirtó szerek, a legmodernebb gépek alkalmazásán át egészen a termény szárításáig, minden egyes elemnek nélkülözhetetlenül fontos szerepe van. a bábolnaiak 1970-től fokozatosan növekvő területen vonták be a rendszerbe a partnergazdaságokat. az idén már 120.000 hektáron így dolgoznak az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek. mivel az integráció ilyen széles méretűvé vált, a részvevő nagyüzemek- a bábolnai gazdaság javaslatára - ez év tavaszán közös vállalatot alakítottak. jövőre az országban már 220.000 hektáron dolgoznak bábolnai kukorica-termesztési rendszerrel. a rendszer életrevalóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az idei nagy aszály ellenére, várhatóan túlszárnyalják a tavalyi hektáronkénti 51 mázsás átlagot.

bábolnán azonban a fejlődés kornátsem zárult le. nemcsak a régi rendszereket fejlesztik újabb és újabb, jobb és jobb elemekkel tovább. ezt jelzik többek között a 150 lóerős traktorok mellett alkalmazott 300 lóerős gépek, az új vetőmagvak, a nagyobb hozamu baromfihibridek és tenyészsértések.

az új ut, keresését bizonyítja, hogy most minden eddiginél nagyobb feladatra vállalkoznak. a legkevésbé háziásodott háziállat, a birka tenyésztését akarják bevonni az iparszerű termelési rendszerbe. ennek első lépéseként olyan fajtákat tenyésztettek ki, amelyek az eddigi hazai szaporulatnak várhatóan a négyszeresét adják. ezeket most nagyüzemi keretek között próbálják ki. a bárányhus-termelésre úgy akarnak berendezkedni, hogy külön fajtával tudják az európai és külön a közel-keleti országok igényeit kielégíteni. /mti/

--

bb.88. fogadás a szovjet nagykövetségen

t sl/mm/p La

1973. október 24.

v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete szerda este fogadást adott a miheil leszcsko miniszterelnökhelyettes vezette szovjet küldöttség tiszteletére.

a fogadáson részt vett lázár györgy, a minisztortanács elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke, dr. biró józsef külkereskedelmi, dr. horgos gyula kohó-és gépipari, dr. szekér gyula nehézipari miniszter, gyenes andrás, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, huszár istván államtitkár, az országos tervhivatal elnökének első helyettese, dr. jávor ervin, az országos tervhivatal elnökhelyettese és marjai józsef külügyminiszterhelyettes. /mti/

19.35/p

--
-70-

NA 1945

bb.89. a belügyi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

p La

1973. október 24.

86. időjárásjelentés
87. sajtóbemutató bábolnán
88. szovjet fogadás
89. hírjegyzék.

/mti/

--

21.05/p

-71-

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

NA 2/10